Тошкент оқшоми
Ижтимоий-сиёсий шаҳар газетаси
Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган
№ 21 (8. 219) ◆ 1993 йил ◆ 3 февраль, чоршанба ◆ Нархи 5 сўм

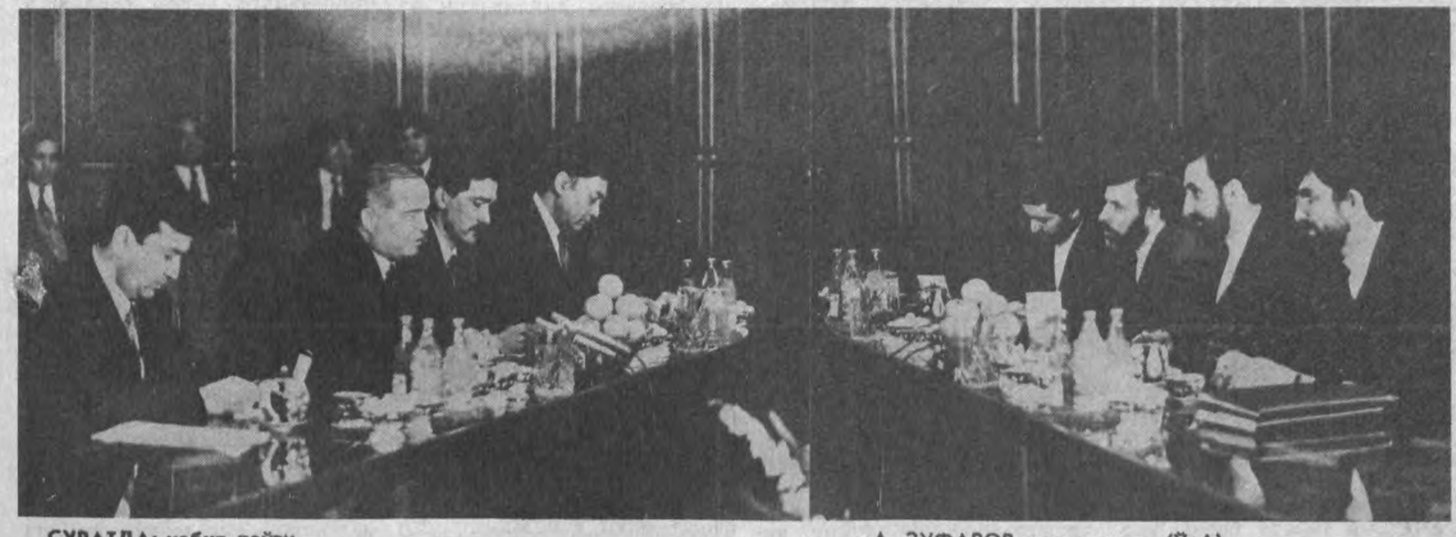

СУРАТДА: қабул пайти. А. ЗУФАРОВ олган сурат. (ЎзА).

ПРЕЗИДЕНТ ҲУЗУРИДА ҚАБУЛ

2 февраль куни Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов мамлакатимизга расмий ташриф буюрган Эрон Ислом Жумҳурияти ташқи ишлар вазири Али Акбар Вилоятий раҳбарлигидаги Эрон Ислом Жумҳурияти делегациясини қабул қилди.

Учрашув чоғида Президент Ислом Каримов ўтган йилнинг ноябрь ойида Эронда мамлакатларимиз ўртасидаги ўзаро ҳамкорликни ривожлантириш учун кенг имкониятлар яратадиган муҳим ҳужжатлар имзоланганини қайд этди. Бу ҳужжатларни амалга татбиқ этиш муҳимлигини таъкидлар экан, айниқса, темир йўл, автомобиль йўли қурилиши ҳамда ҳаво йўллари очилишини тезлаштириш азалдан тарихи ва маданияти муштарак халқларимизнинг дўстона иқтисодий муносабатларини амалий изга кўчиришда бетакрор ўрин тутишини уқтирди.

Эрон Ислом Жумҳурияти ташқи ишлар вазири Али Акбар Вилоятий Ўзбекистон Республикаси раҳбариятининг халқларимиз ўртасидаги алоқаларни ривожлантириш борасидаги ташаббусларини юксак баҳолаб, бу эзгу интилиш Эрон томонидан қўллаб-қувватланишини маълум қилди.

Самимий ва ишчанлик руҳида ўтган мулоқот чоғида Эрон Ислом Жумҳуриятининг Ўзбекистон Республикасидаги муваққат ишлар вакили Ҳошимий Гулпоёгоний ҳозир бўлди.

(ЎзА).

ДЎСТОНА СУҲБАТ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов мамлакатимизда меҳмон бўлиб турган Америка Қўшма Штатлари халқаро тараққиёт агентлигининг Ўрта Осиё бўйича регионал директори Крейг Бакни қабул қилди.

Суҳбат чоғида Ўзбекистон ва Америка Қўшма Штатлари ўртасида техник ҳамкорликнинг мавжуд ва таклиф этилаётган дастурлари хусусида сўз борди.

(ЎзА).

Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони

С. С. САФОЕВНИ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ТАШҚИ ИШЛАР ВАЗИРИ ЭТИБ ТАЙИНЛАШ ТЎҒРИСИДА

Сафоев Содиқ Солиҳович Ўзбекистон Республикаси ташқи ишлар вазири этиб тайинлансин.

Ўзбекистон Республикасининг Президенти И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри, 1993 йил 2 февраль.

НАМУНАЛИ ЛОЙИҲА

Кейинги йилларда Ўзбекистонда тиббиёт муассасалари ва даволаш марказлари қурилишига эътибор кучайди. Бунёдкорлик ишларини амалга оширишда Ўзбекистон тиббиёт иншоотларини лойиҳалаш институти мутахассисларининг хизматлари ҳам катта бўлмоқда.

Илмий муассасанинг бўлим бош мутахассиси А. Муқимов ҳам жиддий изланиб, қатор ижодий ютуқларни қўлга киритди. Тажрибали муҳандис Тошкентдаги республика ташхис маркази лойиҳасини ҳам мукаммал қилиб яратди.

Мазкур саломатлик иншоот лойиҳаси кейинги йилларда қўлдан чиққан энг намунали ижодий ишланма деб топилди.

Салима АҲАДОВА.

УНИВЕРСИТЕТДА АКАДЕМИЯ

Бугунги кунда Тошкент давлат иқтисодиёт университетининг халқаро нуфузи ортиб бормоқда. Истиқболи порлоқ мазкур илм-фан маскани йирик олий ўқув юртларидан бирига айланиши турган гап. Бунинг учун ҳозир университетда мустаҳкам негиз яратилмоқда.

Университет Менежмент академиясининг очилиши нур устига аъло нур бўлди. Европа ҳамжамияти маблағлари ҳисобидан ташкил этилаётган мазкур фан маркази келгусида халқаро миқёсда тадқиқотлар олиб боради.

Айни бир вақтда ушбу академия ўзбек илм-фани ривожига ҳам муҳим ҳиссасини қўшади.

Севара АҲРОРОВА.

Қаҳрамонлик қасидаси

Ўзбек халқи ўзининг қадимий, афсонавий, миллий қаҳрамонлари билан ҳам машҳур. «Широқ» афсонаси ҳам ўз халқи тақдири учун ўта фидойи курашчи ҳисобланган миллий қаҳрамон Широқ ҳақида ҳикоя қилади.

Халқ ижодиётининг бу ноёб намунаси яқин орада ўзининг мусиқавий саҳна талқинини топади. Гап шундаки, таниқли бастакор Г. Қурбонов ана шу таъсирчан асар асосида «Широқ» деб номланган операни ёзиб тугатди. Ўзбекча миллий оҳангларга бой бу асарда кўтаринки руҳ устун туради.

«Широқ»ни А. Навоий номли ўзбек давлат академик катта опера ва балет театри постановка қилишга киришади.

Сурайё ОМОНОВА.

Мусиқий дастур

Собир Раҳимов район Ойбек маданият уйи қошида фаолият кўрсатаётган «Ёшлик» ашула ва рақс дастаси «Оқ кабутарлар осмони» деб номланган янги мусиқий дастурни мухлислар эътиборига ҳавола этди. Мустақиллик, ватан, истиқлол тараннум этилган дилрабо куй ва қўшиқлар маҳалла клублари ва чойхоналарда ижро этилмоқда. Ижодий жамоа ҳозиргача «Бобур», «Мевазор», «Мустаҳкам» маҳаллаларида бўлишди.

Ишдан сўнг чойхонага тўпланганлар ҳаваскорлардан Вали Асадов, Жўрабек Назаров, Акром Эгамбердиев, Рашид Ғуломовларни давомли қарсаклар билан олқишламоқдалар.

Салоҳиддин СИРОЖИДДИНОВ.

Бугунги кун нафаси

РЕСПУБЛИКАМИЗДА

⊙ Оқёр таъмирлаш заводи қошида Ўзбекистон — Туркия қўшма корхонаси — «Тиксанти» ташкил этилган эди. Эндиликда ана шу корхонада тикув машиналари тайёрланадиган бўлди. Ҳозирги пайтда Туркиядан келтирилган 43 дастгоҳни ўрнатиш мўлжалланмоқда. Яна 23 ускунанинг Андижонга етиб келиши кутилмоқда. Корхона кейинчалик тайёрлаган маҳсулотининг ярмини хорижга сотиб валюта ишлаб топмоқчи.

⊙ Самарқанддаги 1-шаҳар клиник касалхонаси шифокорлари беморларни даволашда нодир ускуналардан фойдаланишни йўлга қўйдилар. Бу ерда оғриган тишдан тортиб ҳатто миокард инфаркти хасталигигача даволаш усуллари қўлланилмоқда. Беморлар дардига даво беришда лазер физикаси илмий-тадқиқот институти ва Россия—Американинг «Диалог—Сибирь» корхонаси ҳамкорликда тайёрлаган ускуналар қўл келмоқда.

⊙ Тошкент кимё-технологияси институтида Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов ўтказаётган доно сиёсатни қўллаб-қувватлашга бағишланган йиғилиш бўлиб ўтди. Йиғилиш қатнашчилари мустақил давлатимизнинг барча олий ўқув юртлари талабаларига қарата мурожаатнома қабул қилдилар.

⊙ Фахрийларнинг республика кенгашида Улуғ Ватан уруши фахрийларининг Сталинград жанги қатнашчилари билан учрашуви бўлиб ўтди. Учрашув қатнашчиларининг Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовга мурожаатномасида улар ўзларининг бутун кучларини Ўзбекистоннинг мустақиллигини мустаҳкамлаш ва гуллаб-яшнашига бахшида этишга тайёр эканликларини изҳор қилдилар.

⊙ Наманган шаҳрида «Оналар ва болалар» маркази очилди. Шу муносабат билан бу ерда йиғилиш бўлиб ўтди. Унинг қатнашчилари республикамиз Президентининг аҳолини ижтимоий ҳимоялаш борасида кўрсатаётган ғамхўрлигидан миннатдор эканликларини билдирдилар.

⊙ Самарқанд шаҳар телефон станциясидаги саккизта сўзлашув пункти хорижий мамлакатлар билан гаплашишга буюртмаларни бажаради. Олдиндан буюртма берилмаган тақдирда ҳам ярим соат ичида сиз дунёнинг истаган шаҳри билан гаплаша оласиз.

ҲАМДЎСТЛИКДА

⊙ Москвага Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлиги мамлакатларининг вакиллари шу йилнинг 12 мартида учрашуви кўзда тутилаётган ҳукумат бошлиқлари учрашувига ҳужжатларни тайёрлаш учун келишди.

⊙ Қозоғистон Мустақил Давлат Ҳамдўстлиги мамлакатларига 1992 йил ҳосилидан 3 миллион 210 минг тонна дон сотадиган бўлди. Республика Вазирлар маҳкамаси кеча ана шундай қарор қабул қилди.

⊙ Россия Президенти Борис Ельцин ва Германия канцлери Гельмут Коль Сталинград жанги тугаганлигининг 50 йиллиги кунида бир-бирларига телеграмма йўлладилар. Бу телеграммаларда улар икки халқнинг бутунлай ярашишга қатъий қарор қилганликларини таъкидладилар.

⊙ Арманистон бош вазири Х. Арутюнян ва бутун ҳукумат республика ижтимоий-иқтисодий тараққиёти ва бюджети дастури атрофидаги қизғин баҳслардан сўнг кеча истеъфога чиқди.

⊙ Кисловодскда Шимолий Осетия ва Ингушетия музокараларининг иккинчи босқичи бўлиб ўтмоқда.

⊙ Алла Пугачеванинг Узоқ Шарққа гастроли фожиа билан тугади. Бу ерда ёнғин юз берди. Алла Пугачеванинг гастролини уюштирган 32 ёшли Федор Каратуев ўз хонасидан бутунлай куйган ҳолда топилди.

ХОРИЖДА

⊙ Грузия ташқи ишлар вазирлигида Тбилисида Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг доимий ваколатхонаси очилди.

⊙ Кеча Қозоғистон Президенти Нурсултон Назарбоев Брюсселдан Австрияга келди.

⊙ Озарбайжон мудофаа вазирлиги штабининг бошлиғи Н. Содиқовнинг Туркия Республикасига давом этаётган ташрифи пайтида ҳарбий ҳамкорлик истиқболлари масалалари муҳокама этилмоқда.

УЙЛАРНИНГ КИМОШДИ САВДОСИ БОШЛАНДИ

Репортаж

«ОҚШОМ» газетаси хабар бериб ўтганидек, республикада биринчи бор хусусий шахсларга хонадонларни сотиш бўйича кимошди савдоси бўлиб ўтди. Ўзбекистон Республикаси Давлат мулкини бошқариш ва хусусийлаштириш комитетининг раиси Ш. Ғафуровнинг сўзларига қараганда бу кимошди савдоси мулкни давлат тасарруфидан чиқариш ва хусусийлаштиришда иккинчи босқичнинг бошланганлигидан далолатдир.

Кимошди савдосига:

— 3 хонали хонадон (метронинг «Чилонзор» бекати, дастлабки нархи 800 минг сўм);

— 4 хонали хонадон (Дўмбиробод даҳаси, 800 минг сўм);

— 6 хонадан иборат бўлган уй (200 квадрат метр, 16 квадрат метрли ошхона, 4,5 сотихли, тўқимачилик институти яқинида, 14 миллион сўм);

— 4 хонали хонадон (Рисовий бозори, 1,5 миллион сўм);

— 1 хонали хонадон (1-Тошкент тракторсозлик даҳаси, 250 минг сўм);

— 2 хонали хонадон (6-Қорасув даҳаси, 350 минг сўм) қўйилган эди.

Ташкилий комитетда менга ана шу кимошди савдосида қатнашиш учун еттита буюртма берилганлигини, бироқ амалда фақат олти қатнашчи унда иштирок этганлигини айтишди.

Тошкент шаҳар Ҳокими маҳкамаси коммунал мулк ва хусусийлаштириш бошқармасининг бошлиғи, кимошди савдосининг раиси З. Абдуллаев ушбу савдони ўтказиш тартибини тушунтириб, ҳар бир баҳонинг «сакраши» 5 минг сўмдан иборат эканлигини таъкидлади. Шундай қилиб кимошди савдоси бошланди.

Кимошди савдосига биринчи қилиб қўйилган 3 хонали хонадонга харидор топилмади. Шунинг учун ҳам у кимошди савдосидан туширилди. Ушбу савдога иккинчи қилиб қўйилган 4 хонали хонадон эса 805 минг сўмга сотилди. Сотувга учинчи қилиб қўйилган 6 хонадан иборат бўлган уй ҳам кимошди савдосидан туширилди. Бунинг боиси унга тегишли ҳамма ҳужжатлар ҳам расмийлаштирилмаган экан. Савдога тўртинчи қилиб қўйилган 4 хонали хонадонга харидор топилмади. Савдога бешинчи қилиб қўйилган 1 хонали хонадон эса 255 минг сўмга сотилди. Шуни айтиш керакки, савдога кирган биринчи ва бешинчи тартиб рақамидаги харидорлар ўртасида икки хонали хонадонни сотиб олиш учун бўлган харид пайти залдагиларда анча ҳаяжон уйғотди. Натижада дастлабки нархи 350 минг сўм бўлган икки хонали хонадон 475 минг сўмга сотилди.

Шуни ҳам айтиш керакки, кимошди савдосидаги муҳит анчагина самимий эди, шу боисдан ҳар бир харид томошабинларнинг қарсаклари билан олқишланиб турди. Бинобарин, томошабинларнинг сони ҳам оз эмас эди. Кимошди савдосини уюштирувчилар унга киришни пулли қилиб, яъни 500 сўм қилиб белгилашни таклиф этган эдилар. Бироқ ҳамшаҳарларимизнинг манфаатларидан ҳамда ана шу ўтказилаётган тадбирнинг янгилигидан келиб чиққан ҳолда бу фикрдан қайтилди. Кейинги бундай кимошди савдолари пулли бўлади.

Кимошди савдоси бир қатор муаммоларни ҳам кўзга ташлатди. Кимошди савдосига қўйилган хонадонларни тақдим этиш тартиби ҳам бир неча марта чалкаштириб юборилди. Бинобарин ишни нархи кам қилиб белгиланган уйлардан бошлаш ва шу тариқа юқорилаб бориш керак эди. Ваҳоланки уни 800 минг сўмдан бошлашди. Лекин шунга қарамай кимошди савдосига қўйилган 5 та хонадондан 3 таси сотилди. Лекин хонадонларга бериладиган таъриф ҳам тўла-тўкис эмас эди, шунингдек кимошди савдосига қўйилган хонадонларнинг ижтимоий жиҳатлари, яъни қанча болалар боғчаси, мактаблар, ишчи ўринлари, соғлиқни сақлаш муассасалари борлиги ва бир қатор бошқа омиллар етарлича ҳисобга олинмаган эди. Ана шунинг учун ҳам келаси гал ўтказиладиган кимошди савдосига бюллетень тайёрланадиган бўлди. Унда кимошди савдосининг жиҳатлари тўғрисида батафсил ҳикоя қилинади.

Келаси гал ўтказиладиган кимошди савдосига фақат савдонинг бевосита қатнашчилари, кириш паттасига пул тўлаганлар ва рўйхатдан ўтганларгина киритилади.

Хулоса қилиб айтганда, биринчи қадам хайрли бошланди. Энди бу борадаги ишни жонлантириш керак. Кимошди савдосидан қолдирилган хонадонлар эса албатта келаси галги кимошди савдосига қўйилади. Бундай савдони февраль ойининг охири — март ойининг бошларида ўтказиш мўлжалланмоқда. Унинг қайси куни ўтказилишини биз қўшимча равишда хабар қиламиз. Бунинг учун сиз «Тошкент оқшоми» газетасини олиб ўқишингиз керак.

Алишер ДУСТМАТОВ.

ТАЛАБ ОРТИБ БОРМОҚДА

Ҳозирги оғир шароитда «Средазэлектроаппарат» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси фақат ишлаб чиқариш режаларини ортиғи билан бажарибгина қолмай, балки ўз соҳаси хизмат турларини ҳам кенгайтириб бормоқда. Ўрта Осиё минтақасида электр техника саноати бўйича йирик корхона ҳисобланган бу бирлашмада ҳозирги кунда 10 минг ишчи ва хизматчи меҳнат қилмоқда. Улар бир жон бир тан бўлишиб иссиқлик ва атом электр станциялари ва турли катталикдаги аппаратуралар учун оғир ҳажмли қурилмалар тайёрлаб бермоқда. Корхона маркаси билан тайёрланган буюмлар турар жой бинолари ва ишлаб чиқариш корпусларида, кема ва самолётларда, нефть ва газ тармоқларида, темир йўл магистралларида, қишлоқ хўжалик ва гидротехника қурилмаларида ишончли хизматни ўтамоқда.

Корхона муваффақиятининг асосини ишлаб чиқаришда вақтни тежаш усули ташкил этади. Бу ерда барча буюртмаларни ўз вақтида ёки муддатидан илгари тайёрлаш одат тусига кириб қолган. Бирлашма маҳсулотлари ўнлаб чет эл мамлакатларида юксак талаб билан харид қилинади. Қолаверса бу маҳсулотлар Ҳамдўстлик Мустақил республикаларида ҳам маълум ва машҳурдир. Корхонанинг эскирган кам қувватли жиҳозларини олиб ташлаб улар ўрнида янги технология ва кучли машиналарни ўрнатиш ишлаб чиқарилаётган маҳсулот сифатига ҳам, янги буюм турларини ўзлаштиришга ҳам кенг йўл очиб берди.

Табиийки, барча қатори бирлашмада ҳам бир қатор муаммолар мавжуд. Улардан бири — ўтган йил охирида корхонада дазмол тайёрлаш бўйича янги линия ишга туширилганди. Афсуслар бўлсинки, Россиядан келтирилаётган маҳсулотлар етарли бўлмагани учун ҳозирги кунда қўлмақўл бўлиб турган бу буюм ишлаб чиқаришдан тўхтатиб қўйилди.

СУРАТЛАРДА: бирлашманинг илғор ишчиси Ш. Ҳамробоева ва электр асбоблари йиғув цехида.

У. Ортиқов суратлари.

* Тошкент шаҳар Ҳокимининг фармойиши

ЧИҚИНДИЛАРНИ ЙИҒИШ ВА ОЛИБ ЧИҚИБ КЕТИШГА ШАРТНОМАЛАР ТУЗИШНИНГ МАЖБУРИЙЛИГИ ҲАҚИДА

БОЗОР муносабатларига ўтиш сабабли сўнгги пайтда шаҳарнинг кўпгина корхона, ташкилот ва муассасалари ўзларининг оғир молиявий аҳволларини кўрсатиб, ҳар хил баҳоналарни рўкач қилиб, «Ихтисослаштирилган транспорт» ишлаб чиқариш бошқармаси туман автокорхоналарининг хўжалик чиқиндиларини йиғиш ва олиб чиқиб кетиш хизматларидан воз кечмоқдалар. Бу ташкилотларнинг кўпчилиги ўз автотранспортларига эга эмаслиги ва автокорхоналар билан шартномалар тузмаганлиги сабабли чиқиндиларни олиб чиқиб кетиш билан шуғулланмаяптилар. Уларни бошқа буюртмачиларнинг чиқинди ташлаш жойларига тўпламоқдалар ёки чиқинди ташлашга мўлжалланмаган жойларга ташламоқдалар. Натижада шаҳар ҳудудида кескин санитария-эпидемиологик ҳолат вужудга келмоқда ва ихтисослаштирилган автокорхоналарнинг шаҳар ҳудудини тозалашга сарфлайдиган харажатлари асоссиз равишда кўпайиб бормоқда.

Шаҳарда тозаликни яхшилаш, хўжалик-маиший чиқиндиларни йиғиш ва олиб чиқиб кетиш учун ҳақ тўлашдан бош тортиш ҳолларининг олдини олиш мақсадида:

Шаҳарнинг барча ташкилот ва муассасаларига, улар қайси маҳкамага қарашли эканлигидан қатъи назар, 1993 йил январь ойидан «Ихтисослаштирилган транспорт» ишлаб чиқариш бошқармасининг ўзларига тегишли туман автокорхоналари билан хўжалик — маиший чиқиндиларнинг йиғилишига қараб йиғиб, олиб чиқиб кетиш бўйича шартномалар тузиш юклатилсин. Шу борада бириктирилган ҳудудни супуришдан йиғилган чиқиндилар ҳам йиғилиш меъёрларига асосан мажбурий равишда ҳисобга олинсин.

Жалб қилинган ва ўз транспорт воситалари билан чиқиндиларни олиб чиқиб кетадиган корхона ва ташкилотлар Тошкент шаҳар чиқиндиларни қайта ишлаш корхонасидан шаҳар хўжалик-маиший чиқиндихонасидан фойдаланиш учун талонлар харид қилсинлар.

Шаҳар туманлари ҳокимларига, шаҳар санитар-эпидемиология станциясига (ўртоқ Т. М. Миртожиев), шаҳар табиатни муҳофаза қилиш қўмитасига (ўртоқ Ш. Р. Иброҳимова) ва милициянинг санитар ротасига (ўртоқ Р. Жуманазаров) хўжалик-маиший чиқиндиларни йиғиш ва олиб чиқиб кетиш, шаҳар чиқиндихонасидан фойдаланганлик учун ҳақ тўлашдан бош тортаётган корхона ва ташкилот раҳбарларини қатъий маъмурий жавобгарликка тортиш юклатилсин.

Тошкент шаҳар Ҳокими А. ФОЗИЛБЕКОВ.
1993 йил 1 февраль.

Қўғирчоқлар олами

Тошкентдаги Глиэр номли маданият уйи ҳузурида қўғирчоқ театр-студия фаолият кўрсатмоқда. Ушбу истеъдодли бадиий ҳаваскорлик жамоаси яқинда навбатдаги постановкани тайёрлади. Рус халқ эртаги асосида саҳналаштирилган мазкур спектакль «Қўғирчоқлар оламига саёҳат» деб аталди. Қувноқ саҳна асари эртақ-томоша сифатида томошабинларга манзур бўлди. Уни саҳналаштиришда таниқли санъаткорлар театр-студияга яқиндан ёрдам кўрсатдилар.

Сабоҳат ОБИДОВА.

● Сингапурдаги жаҳонда ўзига яраша мавқега эга «Амтэл экспорт» фирмаси куни кеча пойтахтдаги «Ўзбекистон» меҳмонхонаси қошида ўзининг ваколатхонасини очди. Ҳозир бу ҳақда Сингапурдаги ишбилармон кишилар доирасида дув-дув гап. Зеро, Жанубий-Шарқий Осиё мамлакатларининг корчалонлари, тадбиркорлари Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлиги республикаларидаги бозорларга энди-энди «сўқмоқ» очаётган пайтда «Амтэл» фирмаси биринчи бўлиб Ўрта Осиё ҳудудида — Тошкентда иш бошлашга қарор қилди. Тошкентдаги ваколатхонани 29 ёшлик муҳандис Михир Нгангом бошқармоқда. Мухбирларимиз Михир Нгангом билан учрашиб, фирманинг Ўзбекистондаги истиқболлари, режалари хусусида мулоқотда бўлишди.

— Муҳтарам Михир Нгангом, фирмангизнинг фаолият йўналишлари ҳақида маълумот берсангиз.

** Ўзбекистон ва жаҳон*

ҲАМКОРЛИКДАН ЖУДА ХУРСАНДМИЗ

— Сингапурда «Амтэл» фирмаси Савдо уйи йўналишида иш юритади, яъни ўз тузилмасига компьютерлар, видеотехника, телевизорлар, радиоэлектроника, оргтехника, озиқ-овқат ва химия саноати маҳсулотлари ва шу каби нарсаларни ишлаб чиқарадиган корхоналарни қамраб олган. Фирманинг номи эса «Америкэн Трейдинг Лимитед» сўзининг ҳарф ва бош бўғинларидан олинган.

Шуни ҳам таъкидлаб ўтиш жоизки, Сингапур техникасининг туташтирувчи ва комплектловчи қисмлари асосан АҚШ, Япония ва бошқа технологияси юксак тараққий этган мамлакатларда ишлаб чиқарилгандир. Умуман, Сингапур мамлакатининг асбоб-анжомлари халқаро стандарт талабларига жавоб беради ва жаҳондаги машҳур фирмаларнинг лицензияларига эга. Ўтган йиллар мобайнида биз Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлигининг Москва, Тюмень, Киев, Санкт-Петербург ва бошқа шаҳарларида ўз ваколатхоналаримизни очдик. Уларнинг пул муомаласи юз миллион доллардан ортиқ миқдорни ташкил этади.

— «Амтэл» ҳақиқатан ҳам жаҳон бўйича ўз мавқеига эга етакчи фирмалардан экан. Айтингчи, фирмангизнинг халқаро алоқалари харитасида Тошкент шаҳрининг ўрин олишига нима сабаб бўлди?

— Гап шундаки, шахсан ўзим шаҳрингизни жуда яхши биламан. Умуман, менга Ўзбекистон аҳолиси ёқади. Бу ерда кейинги пайтларда омадли, ишбилармон корчалонлар табақаси вужудга келмоқда. Республика раҳбарияти томонидан эса халқаро ҳамкорлик борасида мўътадил «иқлим»ни шакллантириш юзасидан кўпгина самарали тадбирлар амалга оширилмоқда. Сизга яна бир сирни очай. Мен Сингапурдаги ўз ҳамкасабаларимга Ислом Каримовнинг «Ўзбекистоннинг ўз истиқлол ва тараққиёт йўли» китобидан парчалар ўқиб бердим ва ҳаммамиз Республикангизнинг тутган йўли бизнинг гуллаб-яшнайдиган иқтисодиёт ҳақидаги тасаввурларимизга кўп жиҳатдан тўғри келади, деган хулосага келдик. Ҳинд океани, Европа ва Осиёдаги мамлакатларга чиқадиган темир йўл ва автомобиль қатнов йўлларининг бунёд этила бошланиши, бизнесни ривожлантириш учун шарт-шароитлар яратиш — буларнинг барчаси мустақил Ўзбекистон Республикасининг жуғрофий, иқтисодий ва сиёсий мавқеини янада кўтариб, унинг келгусида ҳар жиҳатдан фаровон бўлишига имкон яратади. Омон бўлсак кўрармиз, яна 10—15 йилдан сўнг балки бутун жаҳонда худди Жанубий Корея сингари «Ўзбек иқтисодий мўъжизаси» ҳақида гапира бошларлар. Ўзбекистон каби жуда улкан табиий, маънавий ва хом ашё бойликларига эга мамлакат билан ҳамкорлик қилишнинг эса бизнинг кичик давлатимиз учун аҳамияти бениҳоя каттадир. Шунинг учун ҳам биз етти ўлчаб бир кесган ҳолда «бир дақиқалик» фойдани эмас, балки узоқ муддатли истиқболли ҳамкорликни ўйлаб, Ўзбекистон билан ўзаро алоқаларни йўлга қўйдик.

— Хайрли мақсадлар билан Ўзбекистон тупроғига келганингизга кўп вақт ўтмаган бўлса-да, ҳойнаҳой дастлабки шериклар пайдо бўлган, иш юзасидан илк алоқаларни ўрнатган бўлсангизлар керак?

— Гапингиз тўғри. Биз Ўзбекистондаги бир нечта жуда ҳам нуфузли, йирик корхоналар ва ташкилотлар билан алоқалар ўрнатдик. Мисол учун «Ўзбекистон Давлат нефть маҳсулотлари» ҳиссадорлик бирлашмасини олайлик. Улар билан атиги бир кун ичида барча техник тафсилотларни муҳокама қилган ҳолда тегишли шартномани имзоладик. Унга кўра келгусида нефть маҳсулотлари билан таъминлаш тармоғида жаҳондаги энг замонавий системалардан ҳисобланмиш компьютер билан бошқариш системасини билимлари ва юксак касб маҳоратларини мен жуда қадрлайдиган тошкентлик мутахассислар яратадилар. Инчунун, барча масалалар жуда тез ҳал этилса, омилкор мутахассислар билан иш юритсанг қандай яхши!

Бундан ташқари биз ҳозир фирмамизни йирик инвестиция дастурлари, Ўзбекистон иқтисодиётининг бир қатор тармоқларини замон талаблари асосида такомиллаштириш, янгилаш ишларига ҳам жалб этиш юзасидан имкониятларни кўриб чиқяпмиз.

— Айтингчи, республикамизда сизнинг фаолиятингизга оз бўлса-да тўсиқ бўлаётган ҳолатлар, ҳал этилиши қийин кечаётган масалалар ҳам борми? Балки ишни янада такомиллаштириш юзасидан фикр ва мулоҳазаларингиз бордир?

— Очиғини айтиш керак, бу борада ҳеч қандай жиддий муаммолар йўқ. Албатта биз бегона мамлакатда иш юритаётганимиз туфайли унинг барча қонунларини ҳурмат этган ҳолда уларга амал қилишимиз ҳам қарз, ҳам фарз. Фақат мен иш жараёнида вужудга келаётган айрим масалалар янада тезроқ ҳал этилса нур устига аъло нур бўларди, деган ниятдаман. Масалан, Тошкентда шартнома тузишу, Сингапурдан юборилган маҳсулотимизнинг туширилиб, олинишига қадар атиги бир неча соат вақт ўтади. Бироқ шуниси ҳайратланарлики, имзоланган тайёр шартномага ўзбекистонлик шерикларимиз яна бир қанча турли хил маълумотномалар, кўплаб келишувлар, умуман турли ҳужжатларни тайёрлашлари керак экан. Шу сабабдан ҳам биз Ўзбекистонга бундан бир неча ой аввал жўнатилган маҳсулотимиз учун маблағларни ололмаяпмиз. Бироқ бу мураккабликлар албатта республика ўз мустақиллигини мустаҳкамлаш жараёнида, мўътадил халқаро ҳамкорликни шакллантиришда учрайдиган ўткинчи ҳоллардир. Ва бу вақтинчалик мураккабликлар халқларимиз, жумладан биз ишбилармонлар интилаётган ўзаро манфаатли ҳамкорликка асло тўсиқ бўла олмайди.

— Мамлакатимиздаги кўпчиликда Сингапур асосан почта маркалари ва ёрқин суратлар орқали таниш бўлган афсонавий, ғайритабиий юрт сифатида тасаввур уйғотади. Эҳтимол «узоқдан» сизларга Тошкент ҳам шундай кўринса керак?

— Ҳақиқатан ҳам шундай. Афсуски, биз ҳали бир-бирларимиз ҳақимизда жуда кам маълумотга эгамиз. Шуни астойдил истардимки, менинг ватанимда Тошкент, Бухоро, Самарқанд шаҳарларининг улуғворлиги, гўзаллиги, бебаҳо қадимий бойликларга конлиги, халқининг меҳнаткаш эканлиги ва умуман Ўзбекистон ҳақида муфассал тасаввурга эга бўлишса жуда соз бўларди. Шуниси қувонарлики, Сингапурдаги қалам аҳлида мустақил Ўзбекистонга нисбатан катта қизиқиш туғилди. Ва улар ушбу қизиқишнинг янада кучайиши учун бор имкониятларни ишга солмоқдалар.

— Мана, истиқболларга бой, янги 1993 йилнинг дастлабки ойи ҳам якунланди. Жорий йилда ваколатхонангизнинг фаолиятини қандай тасаввур қиласиз?

— Ваколатхонамизни келгусида фақат иш юзасидан алоқалар қилинадиган расмий идора эмас, балки дўстлар юзма-юз кўришадиган, оддий кишилар ҳам ўзаро мулоқот ўтказиши мумкин бўлган жой сифатида кўришни истардим. Менда худди ана шундай бўлади, деб дадил айта олишим учун ҳамма асослар бор. Бинобарин, ваколатхонамиз Сингапурдаги тенг ҳуқуқли шериклар билан ҳамкорликнинг хоҳлаган қирралари ҳақида ахборотга эга бўлиш ниятини билдирган барча қизиққан ёхуд манфаатдор муассасалар, фирмалар ёки кишилар учун ахборот-тижорат хизматларининг барча турларини кўрсатишга доимо тайёр, ўзаро мулоқотнинг телекоммуникация муаммоларини эса йўлдош (спутник) канали орқали амалга ошириладиган телефон, телефакс ва телекс алоқаси ёрдамида ҳал этишни кўзда тутяпмиз. Биз ҳозир ҳаётбахш, жуда қизиқ ишга шўнғиб кетдик. Деярли ҳар куни ҳамкорлик қилиш юзасидан бизга кўплаб мурожаатлар бўлмоқда. Биз бундан жуда хурсандмиз — чунки фирмамизнинг эшиклари ҳамма учун доимо очиқ.

Суҳбатни Дилшод ИСРОИЛОВ ва Эргаш ҚУРБОНОВлар олиб боришди.

** Янгиликдан хабарингиз борми?*

ТОШКЕНТ МАШИНАСИ ШУНДАЙ ТУҒИЛДИ

●«Хушхабарнинг қаноти бор» деганларидек, Тошкент шаҳрида автомашинани оммавий тарзда йиғиш ишларига қизғин тараддуд кўрилаётганлиги ҳақида бундан аввал «Оқшом» газетаси ўз саҳифасида муштарийларни хабардор қилганидан кейин ана шу машинага бўлган қизиқиш янада ошган эди. Бинобарин, ҳеч бир муболағасиз айтиш мумкинки, «Авташ» қўшма корхонаси Ўзбекистон автомобилларини оммавий равишда ишлаб чиқаришга киришганлигининг ўзиёқ чин маънода тарихий воқеа бўлди.

Хўш, Тошкент машинаси туғилиши қандай кечди, бу борада қандай саъй-ҳаракатлар қилинди, унинг ташаббускори ва илҳомчилари кимлар ўзи? Келинг, гапни бир чеккадан бошлайлик.

ҲАММАСИ ўтган йили бошланган эди. Ўшанда «Главташкентстрой» нинг «Ташстройтранс» ишлаб чиқариш бирлашмасига қарашли автомобилларни таъмирдан чиқарадиган заводи раҳбарлари имкониятлари ва истиқбол режаларини ҳисоблаб чиқиб, бозор иқтисодиёти шароитларида эҳтиёжларига керак бўладиган машиналарни ўз кучлари билан тайёрлаш устида узоқ ўйланиб қолишди. Уларнинг бу борадаги ғояларини ўша пайтда «Главташкентстрой» бошлиғи бўлиб ишловчи К. Н. Тўлаганов ҳам қўллаб-қувватлади. Ана шундан сўнг ишлар юришиб кетди. Тошкентликлар бу масалада шерик топиш мақсадида Чехо-Словакияга қараб йўл олишди. Аввалига мўлжал бошқача эди. «Татра» билан алоқалар ўрнатиш кўзда тутилган эди. Лекин буни қарангки, тақдир тақозоси бошқа йўлга бошлади. Тасодифан Прагадаги «Авиа» деб аталувчи ҳиссадорлик жамиятига бориб қолган тошкентликлар ўзларининг ғоялари шулар билан биргаликда рўёбга чиқиши мумкинлигига ишонч ҳосил қилдилар. Шундай қилиб, амалий ҳамкорликка ҳар икки томоннинг тайёрлиги аён бўлди. Буни қарангки, ўтган йилнинг ўзидаёқ «Авташ» деб аталувчи ўзбек-чех қўшма корхонаси дунёга келди. Бундан бир неча кун муқаддам эса «Ташстройтранс»нинг автомобилларни таъмирдан чиқарадиган заводининг махсус цехида «Тошкент автомобили» — «Авташ»ни оммавий тайёрлаш бошлаб юборилди...

Бу ерда бир гапни айтиб ўтиш ўринлидир. Республикамиз мустақилликка эришгандан сўнг Ўзбекистонда кўпгина хорижий фирмалар билан ана шундай қўшма корхоналарни ташкил этиш ишлари тобора авж олиб кетди. Юқорида келтириб ўтган воқеа ҳам шундай қувончли ҳодисалардан биридир. Лекин бир нарсани алоҳида таъкидлаб ўтиш кераккки, шундай автомобилни йиғган тошкентлик ишчиларнинг қувончи ўзгача эди. Шу муносабат билан ўтказилган маросимга кўпгина меҳмонлар ташриф буюришди. Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари К. Н. Тўлаганов, «Главташкентстрой» ва «Ташстройтранс» ишлаб чиқариш бирлашмасининг раҳбарлари, шунингдек «Авиа» фирмасининг ходимлари ҳамда унинг Москвадаги ваколатхонасидан келган меҳмонларнинг юзларида ҳаяжон ва қувонч барқ уриб турар эди. Бунинг боиси шундаки, ана шу кишиларнинг ҳаммалари Тошкент машинасининг дунёга келишига дахлдор бўлган кишилар эди. Ҳаммадан ҳам «Ташстройтранс» ишлаб чиқариш бирлашмаси ва «Авташ» қўшма корхонасининг бош директори В. Х. Аванесовнинг қувончи ўзгача эди. У бу ерга ташриф буюрган ҳамма-ҳаммага Тошкент машинасининг туғилиши тўғрисида жўшиб ва қувониб сўзлаб берарди. Бинобарин Вячеслав Хореновичнинг қувонганича бор эди: чунки бу ерга ташриф буюрган кишиларнинг ҳаммаси Ўзбекистон автомобилсозлик саноати бунёдга келишининг жонли гувоҳлари бўлишаётган эди. Ана шу жиҳатдан олиб қараганда ушбу воқеанинг ёш мустақил давлатимиз солномасида тутган ўрни бениҳоя салмоқлидир.

Бу ерда яна шу нарсани ҳам таъкидлаш кераккки, Тошкентда ишлаб чиқарилаётган бундай юк ташиш машиналари нафақат бизнинг ички бозоримизни, балки шу билан бир қаторда келажакда Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлиги давлатлари ва хорижий элларнинг бозорини ҳам тўлдириши ва безаши мумкин. Ҳа айтмоқчи, ҳозирнинг ўзидаёқ қўшни минтақадаги мутахассислар «Авташ» билан қизиқиб қолишди. Лекин ҳозирги асосий мақсад — республикамиз хўжаликларидан ушбу машинага бўлган илтимосномаларни қондиришдан иборатдир.

«Авташ» жуда хосиятли машинадир. Ундан фойдаланиш ҳам жуда қулай. Ёнилғини сарфлаши ҳам рисоладагидек. 100 чақирим масофага 13,8 литр ёнилғи керак бўлади. 2,5 тоннадан 3 тоннага қадар юк кўтариш имкониятига эга. Ҳозирча фақат икки турдаги шундай машиналар ишлаб чиқариш йўлга қўйилмоқда. Келажакда уларнинг хили олтита бўлади.

Биз В. Х. Аванесов билан машинанинг ана шундай ўзига хос жиҳатлари ҳақида узоқ суҳбатлашдик.

— Машина нархи ҳам унчалик баланд эмас, — дейди Вячеслав Хоренович. — Лекин ҳозирча бу машиналар маҳсулотларни айирбошлаш асосидагина буюртмачиларга берилади. Лекин яна бир гапни айтиб ўтай. Ҳали олдимизда қиладиган ишлар кўп. Ҳозирги пайтда биз ҳамма жиҳозларни Прагадан олиб келяпмиз. Лекин режамизда 20 фоизга яқин бўлган керакли узеллар ва деталларни ўзимизда ўзлаштиришдек вазифа турибди. Бундан ташқари режада кўзда тутилгани сингари бир кунда тўрттадан машинани йиғиш ишларини тезроқ бошлаб юборишимиз даркор. Шу йилнинг ўзида биз «Авташ»дан 1100 донасини ишлаб чиқаришимиз керак. Истиқбол режаларида эса бир йилда 5 минг донага етказиб шундай автомобилларни тайёрлашни кўзлаганмиз...

Бинобарин бош директор айтиб ўтган аниқ режалар ҳаётга тадбиқ этилиши муносабати билан бу ерда ходимлар масаласини ҳал қилиш масаласи ҳам турибди. Лекин бу борада унчалик қийинчиликлар бўлмайди. Ҳозирги пайтда «Авташ»ни йиғиш ишлари билан 15 киши машғул бўлмоқда. Шулардан саккиз киши Прагада махсус таҳсил олиб келган ўз касбининг усталаридир. Қолганлар эса Тошкентга «Авиа» ҳиссадорлик жамиятидан келган ходимлардир. Чех дўстларимиз ўзбек биродарларига машинани ишлаб чиқаришда амалий ёрдам кўрсатмоқдалар.

Шу ўринда биз «Авиа» фирмасининг Москвадаги ваколатхонаси мудири Карел Завазалнинг фикрларини келтириб ўтишни ўринли деб топдик. Аввало у бундай ўзаро ҳамкорликка жуда катта умид билдирмоқда.

— Бизнинг фирмамиз яқин-яқинга қадар авиадвигателлар ишлаб чиқаришга ихтисослашган эди, — дейди суҳбатдошимиз. — Лекин собиқ иттифоқда вазият ўзгаргандан кейин бизнинг мамлакатимизда ҳам бозорни таъминлашнинг янги йўлларини излашга тушдик. Ўзбекистон билан амалий ҳамкорлик қилиш тўғрисидаги таклифни биз жон-дилимиз билан қабул қилдик. Чунки бундан икки томон ҳам фақат ютади. Чунки Ўзбекистон ҳозирча валютага ўзига керакли бўлган машиналарни сотиб ололмайди, бунинг устига сизлар уни ўзингиз йиғсангиз янада фойдали, бизларга келганда шуни айтиш кераккки, қўшма корхона шарофати билан конверсия оқибатларини у ёки бу даражада орқада қолдиришимиз керак. Шу жиҳатдан олганда ҳам Тошкентда ана шундай қўшма корхонанинг иш юритаётганлиги айни муддаодир...

Ҳа, Карел Завазалнинг ана шу гапларига тўла қўшилса бўлади. Чунки ҳар икки томон манфаат кўрадиган бундай қўшма корхона фаолияти ҳақида биргина у эмас, балки бошқа кишилар ҳам фахрланиб гапирса арзийди. Ана шу боисдан олганда фақат К. Завазал эмас, Ю. Кроуп, З. Покорной, В. Доудер ва бошқа кўпгина чех ва словаклар мустақил республикамизнинг пойтахти Тошкентда туғилган дастлабки 0001-93 рақамли «Авташ»нинг дунёга келиш тарихини ҳали узоқ йиллар эслаб юришади. Балки вақти-соати келиб бу машина музей экспонатлари қаторидан ҳам жой олар. Лекин ҳар нима бўлганда ҳам биргаликда қилинган бундай саъй-ҳаракат, меҳнатнинг меваси ва маҳсули жуда ширин бўлади. Унга бизнинг ҳам ишончимиз комил!

Саид БОБОЕВ.

СУРАТЛАРДА: «Авташ» шундай туғилди; ҳадемай бу машиналар республикамиз йўлларига чиқади; Ю. Кроуп ва В. Доудер — «Авиа» фирмасининг йиғувчилари ҳисобланади.

Владимир Ковреин суратлари.

** Ёшлар Иттифоқи ташкилотларида*

ҲИСОБОТ АНЖУМАНИ

ҲОЗИРГИ кунда шаҳримизнинг барча районлари Ёшлар Иттифоқи ташкилотларида ҳисобот-сайлов анжуманлари бўлиб ўтаяпти.

Шайхонтоҳур райони ёшлари анжуманида район Ёшлар Иттифоқи ташкилотининг биринчи котиби Ҳайдар Бобохонов қилинган ишлар ҳақида ҳисоб берди.

— Биз рақамлар орқасидан қувмадик, ёшларни мажбурий равишда ташкилотга аъзо қилмадик, — деди у. — Қанча қийналиб бўлса ҳам ёшларни амалда ҳимоялашга ҳаракат қилдик. Масалан, Афғонистонда хизмат қилган йигитларимизга, ҳалок бўлган аскарларимизнинг оилаларига 10 минг сўмлик моддий ёрдам бердик. Бундан ташқари санаторий, болалар боғчалари, мактабларда ўтказиладиган ҳар бир тадбир райком томонидан молиявий жиҳатдан таъминланди. Ва яна район миқёсида спорт мусобақалари, медалли ўқувчилар байрамлари ўтказилди. Ишимизнинг натижасини кўраётган ёшлар сафимизга ўз хоҳишлари билан келиб қўшилишмоқда. Ҳозирги кунда аъзоларимиз сони 7 минг-дан ошди.

Анжуманда сўзга чиққанлар ёшларнинг келажаги, муаммолари юзасидан кўплаб фикр-мулоҳазалар билдиришди.

Тошкент меъморчилик ва қурилиш институти ёшлари етакчиси Х. Асомов бошланғич ташкилотлардаги котибларнинг ойлик маошлари жуда ҳам кам (550 сўм) бўлганлиги учун ишлар ҳам суст даражада эканлигини айтди. «Орзу» ишлаб чиқариш бирлашмаси ёшлар комитети котиби Ф. Ғуломова эса юқоридаги фикрни тасдиқлаб шундай деди:

— Котиблик корхонада менинг иккинчи даражали ишим ҳисобланади. Моддий томондан қийналиб бошқа ишга ўтиб кетганман. Ишдан бўш вақтларимдагина ёшлар билан ишлайман. Шу сабаб катта бир корхонада бор-йўғи 60 та аъзо бор, холос.

Сўнгра сўзга чиққан Ўзбекистон ЁИ Марказий Комитети котиби К. Жуманиёзов, Шайхонтоҳур район ҳокими А. Миржалиловлар ёшлардан ёрдамларини аямасликларини таъкидладилар.

Анжуман Ҳайдар Бобохоновни биринчи котиб этиб қайта сайлади.

Шайдо ХУДОЁРОВА.

БОЛАЛАР УЙИГА СОВҒА

«УЗМАШХЛОПКОТКАНЬ» концерни шаҳримиздаги қатор болалар муассасаларига оталиқ ёрдами кўрсатиб келмоқда. Тошкентдаги 16-болалар уйи жамоаси ҳам корхона ҳимматидан мамнун. Концерн яқинда бу тарбия даргоҳига ажойиб совға ҳозирлади. Булар спорт машқларида фойдаланадиган турли анжомлар бўлиб, улар болаларни янада соғломлаштириш ва чиниқтиришда муҳим омил бўлиб хизмат қилади.

Гап шундаки, корхона асосий маҳсулотлар билан бирга кенг халқ истеъмол молларини чиқаришни ўзлаштирди. Бу хил маҳсулотлар орасида спорт ашёлари намуналари ҳам бор.

Саодат ОДИЛОВА.

** Сизга қандай хизмат кўрсатишяпти?*

Имкониятлардан фойдаланиб

Шаҳримиз аҳолисига намунали хизмат кўрсатиш, уларнинг оғирини енгил қилиш бозор иқтисодиётига ўтиш давридаги энг муҳим ва долзарб вазифадир. Бу борада амалга оширилаётган ишлардан қаноатланиб қолмаслик, шунингдек, қилиниши лозим бўлган ишларни кечиктирмаслик, хизмат кўрсатишнинг янги, самарали йўлларини излаш, кундан-кунга ижобий силжишга интилиш ҳар бир соҳада бўлмоғи давр талаби. Шаҳарликларга намунали телефон хизмати кўрсатиш ҳам бугунги кундаги муҳим ўрин тутадиган ишлардан биридир. Хўш, бу борада қандай ишлар олиб борилмоқда?

Шу каби саволларга жавоб топиш учун Янгиобод алоқа узели бошлиғи Нигматулла Султонов билан суҳбатлашдик.

— Нигматулла Қурбонович, шаҳримиз кўчаларида юриб, кўпгина телефон аппаратларининг ишламаслигига кўзимиз тушади. Гоҳида ачиниб кетамиз-у, лекин бунда алоқачиларнинг айби йўқлигини биламиз. Уни шу кўйга солган бефарқ «телефон безорилари» эканлигидан бениҳоя ташвишга тушамиз...

— Мен ҳам дастлаб айнан шу саволни берасиз, деб тургандим. Ҳақиқатдан ҳам кўча безорилари, асосан ўсмирин ёшлар телефон аппаратларини, кабелларни қирқиб кетмоқда. Натижада йўловчилар шаҳар кўчаларида телефонлардан фойдалана олмай хуноб бўлишяпти. Бунга бизнинг ҳам талайгина эътирозларимиз бор. Бу борада биз жамоатчиликнинг таянчига муҳтожмиз.

— Янгиобод телефон алоқа узелида навбатда турган кишилар ҳақида ҳам сўзлаб берсангиз.

— Янгиобод телефон алоқа узели янги бинога — Кадишев кўчаси 17-уйдаги 97-АТС биносига кўчиб ўтди. 90, 91, 92, 93, 94, 96, 97, 98 ва Бектемир районидаги 21, 22, 31, 61-телефон станциялари абонентларига хизмат қиляпти. Алоқачиларимиз телефон ҳақини олиш, телефон ўрнатиш, рақамини ўзгартириш, уни фуқаролар номига расмийлаштириш, ўчирилган телефонларни қайта улаш ва бошқа масалалар бўйича аҳоли талабини қондиришга ҳаракат қилишмоқда.

— Телефонларга ҳозир қандай миқдорда ҳақ тўланмоқда?

— 1992 йил 1 октябрдан хонадондаги ҳар битта телефон учун фуқароларнинг 346 сўм ҳақ тўлаши белгиланган. Жуфтланган телефонлар учун йилига 281 сўм миқдорида ҳақ тўланади. Корхона ва ташкилотлар ҳар бир телефон рақами учун бир йилга 4560 сўм миқдорда пул тўлашлари лозим бўлади.

— Телефондан фойдаланганлик учун пулни ўз вақтида тўламаганларга қандай чора-тадбирлар кўрилади?

— Телефон ҳақини ўз вақтида тўламасалар, улар фойдаланаётган телефонлар узиб қўйилади ва қарзи тўлангандан сўнг 25 сўм жарима олинади-да, қайта уланади. Ўчирилган телефонларнинг қарзи бир ой муддатда тўланмаса телефон абоненти ёпилади ва навбатда турган кишига ўтказиб берилади. Навбатда турганларга ўтказиб беришга қаршилик қилса 3500 сўм ундириб олиниб, қайта тиклаб берилади.

— Янгиобод телефон алоқа узелида навбатда турган кишилар кўпми?

— Жуда кўп бўлмаса-да, бор. Чунки янги уйлар бунёд бўляпти. Кўпгина корхоналар очиляпти. Албатта, ҳамма ҳам телефон хизматидан фойдалансам дейди.

— Хонадонларга телефон ўрнатиш қай йўсинда ташкил этилади?

— Бунинг учун фуқаролар абонентлар бўлимига паспортида турар жойи, прописка кўрсатилган ҳолда ариза билан навбатда туришлари керак. Корхоналарга эса телефонлар корхона номидан ёзилган хатга биноан техник имкониятга қараб қаноатлантирилади.

Жуфтланган телефонларни алоҳида телефонга алмаштириш учун абонент узелининг абонентлар бўлимига ариза орқали мурожаат қилинади. Техник имконият бор жойларда абонент тарифга биноан пул тўлаганидан кейин ариза қаноатлантирилади.

Алоҳида телефонларни жуфтланган телефонларга ўтказиш учун абонентлар алоқа корхоналари томонидан ёзма равишда огоҳлантирилади ва у абонентларнинг розилигисиз бажарилади.

— Шаҳарликлар талабини қондириш учун яна қандай ишлар амалга оширилмоқда?

— Ҳозир ходимларимиз томонидан ЖЭКларда бошқа абонентлар номида бўлган телефонлардан фойдаланиш ҳоллари рўй бераётганлиги аниқланмоқда. Уларнинг телефонлари ўчирилиб, навбатда турган фуқарога берилади. Бу тадбир бошқа ташкилот номига ўрнатилган телефонлардан фойдаланаётган корхоналарга ҳам тааллуқлидир.

— Яна нималарни қўшимча қила оласиз?

— Ҳозирги пайтда кўпгина янги очилаётган корхоналар ташкилотлардан жой билан бирга телефонларни ҳам ижарага олишмоқда. Бу қонунга хилоф иш, албатта. Шунинг учун биз бу каби телефонларнинг кўпчилигини ўчиришга мажбур бўлдик. Янги корхоналар телефон ўтказиш учун бизга мурожаат этишлари шарт. Шунда уларнинг илтимослари ижобий ҳал этилади. Чунки барча корхоналарга телефонлар навбатсиз ўрнатилади.

— Кўпгина ҳолларда телефон қилганимизда бошқа номерга тушиб қоламиз. Шунингдек, телефон аппаратлари бузилган фуқаролар қаерга мурожаат қилиши керак?

— Эътирозингиз тўғри. Баъзан бошқа номерга тушиб қолиш ҳоллари учраб туради. Бунга йўл қўймаслик учун ҳаракат қиляпмиз. Фуқаролар телефонининг ишламаслиги ҳақида узелнинг диспетчерига 97-04-25 ва 97-09-10 телефонлари орқали, телефон ўрнатиш ёки номига расмийлаштириш масалалари бўйича абонентлар бўлимига 97-83-00 номерига, ҳисоб-китоб бўйича эса 97-28-00 ва 97-14-55 телефонлари орқали мурожаат қилишлари лозим.

— Раҳмат. Аҳолининг телефон хизматини яхшилаш борасида ижобий ютуқлар тилаймиз.

Суҳбатдош Тоштемир ҚУРБОНОВ.

Сиҳат-саломатлик

** Яхшилар фазилати*

ЎЗИНГИЗ ҲАМ СОҒ БЎЛИНГ!

Шифокорларнинг эшигини тунда ҳам, кундуз кунда ҳам тақиллатиб кела беришади. Бунга Рихси опа ўрганиб қолган. Кимнинг дарди оғир, кимнинг феъли оғир — буни ҳам билади у. Эҳтимол, ўзи шу маҳаллада туғилиб, шу ерга келин бўлиб ҳаёт кечираётганидандир бу? Эҳтимол, маҳалла болаларию уларнинг ота-она, ҳатто бuви, боболарини ҳам, ўзи ўқитганидандир? Мактабда ишлаб 30—40 йил аввалги ҳаёту бугунги гавжум кунларни шунинг учун ҳам яхшигина солиштира билади у. Шунинг учун бўлса керак, ҳаммага «Рихси опа» бўлган бу муаллима бошқаларга ҳам ўғли ёки қизидек, синглиси ёки укасидек муомалада бўлади.

— Жўра акангиз, — деди бироз хомуш, бироз изтироб билан менга термулиб Рихси опа, — иш деса жонини беради!.. Бутун оиламиз билан овқатдан заҳарланиб ётибмизу, эрталабдан яна ишга отландилар. «Бормасам бўлмайди. Ўзим елиб-югуриб ташкил этган институт бугун очилади. Соат 11 да ўша ерда бўлишим керак...» дедилар.

Беихтиёр хаёлимдан инсон ўзининг бор кучини ишга солиши учун ўз олдига илҳом бағишлайдиган бирор бир олижаноб мақсад қўйиши керак, деган жумлалар кечди. Ҳақиқатан ҳам, шифокорлик касбининг бошини тутиб, беморлару соғларнинг олқишини олиб, шу кунларга етиб келган Жўра Ориповнинг ўз олдига эзгу мақсад қўйиб яшагани рост.

Жўра Орипов Ватутин номли 26-ўрта мактабни тугаллаб, Тошкент Давлат тиббиёт институтининг даволаш бўлимига муваффақиятли кириб олди. Шифокор бўлишига очиғи, бобоси Ориф отанинг хасталиги, унга куйиниб, кечаю кундуз парвариш қилган онасининг ҳам йўталиб, ўқтин-ўқтин хасталикка чалиниб қолганлиги сабаб бўлди. Тиббиёт соҳасидаги фаолиятини 4-курсни тамомлагандан кейин бошлаган Жўра ака институт шифохонасининг юқумли касалликлар клиникасида ишлай бошлади. 1955 йил институтни тугатган ёш мутахассис йўлланма билан Хоразмга ишлагани юборилди. Сўнгра Ўзбекистон санитария илмий текшириш институтида ишлади. 1959 йилдан бошлаб эса, ўлка медицина илмий текшириш институти (ҳозирги эндокринология институтида) ишлаб келмоқда. Жўра Ориповнинг 1966 йили «Эндемик бўқоқ ўчоғи ва заҳарли бўқоқни радиоактив йод билан даволагандан кейин қалқонсимон без фаолиятини ўрганиш» тўғрисида олиб борган илмий изланишлари тиббиёт фанлари номзоди диссертациясини ҳимоя қилиш билан якунланди.

Жўра Орипов ўз илмий ишлари билан Республика бош эндокринологи сифатида республикада эндокринология хизматини жойларда яхшилашга, ривожлантиришга ҳамда эндокринолог шифокорларининг малакасини ошириш борасида кўпгина ишларни олиб боради.

Шифокор билан касаллик хусусида суҳбатлашаман:

— Бўқоқ — бўйиннинг олди қисмида жойлашган қалқонсимон безнинг катталашувидир, — дейди Жўра ака содда тилда. — Аслида, қалқонсимон без ҳам организм учун муҳим ички секреция безларидан биридир. Ҳар куни турли таомлар тановул қиламиз. Бошоқли ўсимликлар, сабзавотлар, мевалар, гўшт, балиқ, сут... Қалқонсимон без эса ўз гормонларини шу маҳсулотлардан тайёрлашда сув ва ҳаво йўли билан кирувчи йод моддасидан фойдаланади. Қалқонсимон безнинг нормал фаолиятини таъминлаш учун одам ҳар куни 200 граммга яқин йод моддасидан фойдаланади. Яъни 0,2 миллиграмм йод қабул қилиши керак.

Организмга ташқи муҳитдан етарли миқдорда йод кирмаганда ёки беморнинг ҳатто ташқаридан нормал миқдорда киритилган йодни ўзлаштириш қобилияти пасайганда қалқонсимон без тўқималари зарур миқдорда гормонларни ишлаб чиқариш учун қондан йодни имконият борича ташиб беришини таъминлаш мақсадида аста-секин катталаша бошлайди. Шундай йўл билан оддий, яъни эндемик бўқоқ пайдо бўлади.

— Бўқоқ касаллиги йод етишмаслиги сабабли пайдо бўларкан-да? — сўрайман яна қизиқиб.

— Йўқ, — хомуш тортади Жўра ака. — Фақат бундан эмас, атрофнинг ифлослиги ва дизентерия касаллигининг бир мунча кўп учраши ҳам бунга сабаб бўлиши мумкин. Шунингдек, ортиқча асабийлашиш, минерал элементлар ва минерал моддаларнинг беҳуда таъсири ҳам касалликни туғдириши мумкин. Очиғи, сиз билан бўқоқ ҳақида соатлаб суҳбатлашишим мумкин. Ростини айтсам, ҳамма ҳам бу касалликнинг бошланиш сабабларини дастлаб била бермайди. Айниқса, аёллар. Аниқланишича, аёлларда ички заҳарли бўқоқ эркакларга қараганда саккиз марта кўп учрайди. Оддий бўқоқ эса 2,5 марта... Аёлларимиз куюнчак. Аёлларимиз ҳамиша ҳам ўз соғлиқларини ўйлайвермайдилар.

— Заҳарли бўқоқ ҳам бўладими?

— Минг афсуски, ҳа. Бундай бўқоқ билан оғриганлар дастлаб касалликларини пайқамайдилар. Ҳатто врачлар ҳам бунда адашиши мумкин. Чунки одатдаги бўқоқ касаллигидан фарқли ўлароқ, бундай беморларнинг кўзлари олайmайди. Бўқоғи ҳам сезилмайди. Биз бундай касаллик билан оғриган 3—8 ёшли қизларни ҳам кузатдик. Доимий юрак урушидан нолиш, жуда асабийлик, сержаҳл ва ғамгин ёки салга ҳаяжонланадиган бўлиб қолган беморларнинг феъл-атворлари тез-тез ўзгариб туради. Яхши иштаҳа билан овқатланишларига қарамай, жуда озиб кетадилар. Кучсизланиб, тез чарчайдиган бўлиб қоладилар. Одатда уларнинг қўллари, баъзан бутун баданлари қалтирайди. Беморлар иссиққа чидолмайдилар, шунингдек, жуда тез-тез терлайдилар. Уларни тезликда даволамаса, секин-аста юрак, жигар зарарланиб, бу органларнинг иш фаолияти бузилади. Касалликнинг биринчи белгиларини сезган кишилар ўзларини ортиқча чарчашдан, қуёш нури таъсиридан сақлашлари керак. Меҳнатни дам олиш билан алмаштириб туриб, куннинг биринчи ярмида бироз мизғиб олишлари ҳам керак. Бўқоқни даволаш учун турли табибларга кўринганлар, бўйнига оҳанграбо тошлар осиб юрганлар янглишадилар. Тезроқ шифокорга учрашиш керак. Заҳарли бўқоқни радиактив йод билан даволаш услуби кейинги йилларда жуда яхши натижа бермоқда. Шунингдек, атом энергиясидан тинчлик мақсадларида кенг фойдаланиш мумкинлиги исботланмоқда.

— Шуни ҳам айтиб қўйишим керакки, — дейди яна Жўра ака. — Бўқоқ хатарли ўсмага (ракка) аста-секин ва сезиларсиз ўтади. Дастлаб ўсма беморни безовта қилмайди. Аммо кейинчалик катталашиб, яқиндаги орган ва тўқималарни, кекирдакни қиса бошлайди. Бемор жуда озиб кетади ва дармонсизланади. Муҳим органлар фаолияти бузилади, овқат ютиш қийинлашиб, йўталади, ҳаллослайди, бемор бўғилади. Ўз вақтида қилинган операция ва нур билан даволаш беморни ўлимдан сақлаб қолиши мумкин.

Гапнинг сирасини айтсам, минг хил касаллик бор. Соғлиқ эса — биттагинадир.

Мен шифокорнинг сўзларига қулоқ солар эканман, беихтиёр унинг сўзларини яна такрорлагим келди: минг хил касаллик бор. Соғлиқ эса — биттагинадир. Шу минг хил касалликларга даво излашда фидойилик қилаётган шифокорларнинг ўзлари ҳам соғ бўлишсин.

Умида АБДУАЗИМОВА.

** Тиббиёт муассасаларида*

ҚЎЛИ ЕНГИЛ ШИФОКОРЛАР

«...Шаҳримиздаги «Ўзбекистон 15 йиллиги» сиҳатгоҳида фарзандларимиз саломатлиги йўлида тинмай меҳнат қилаётган азиз шифокорлар, қўли гул ҳамширалар, нуридийдаларимиз учун лаззатли таомлар ҳозирлаб оғзига тутган чаққон ошпаз опахонлар, туну-кун болалар бошида парвона бўлиб, уларга ўз фарзандидек меҳрибонлик кўрсатган меҳридарё энагалар, шу ернинг ўзида фарзандларимизга билим беришдек машаққатли ишни амалга оширган мактаб ўқитувчилари ва барча педагог ходимлар! Барчангизни янги йил билан қизғин қутлаб, шарафли ишингизда омад, ўзингизга мустаҳкам соғлиқ тилаймиз. Болаларимиз бахтига ҳамиша омон бўлинг, деб сиз шифо берган ўғлимиз Комилжон Саидазимовнинг оила аъзолари.

Юнусобод даҳаси, 18-мавзе, 40-уй, 3-хонадон».

Бир оғиз ширин сўз қанчалар қудратли. Айниқса туну кун беморлар қошида уларга соғлиғини қайтаришдек олижаноб вазифа билан машғул оқ халатли кишиларга жуда зарур. Шаҳримиздаги «Ўзбекистон 15 йиллиги» сиҳатгоҳи жамоаси бунга алоҳида эътибор бермоқда. Мазкур саломатлик масканининг иши диққатга сазовор. Асосан болаларнинг юрак-қон томирлари хасталикларини даволашга мўлжалланган сиҳатгоҳда бугунги кунда пойтахтимизнинг турли районларидан келган 170 дан зиёд бемор болалар даволанишиб, бир вақтнинг ўзида шу ердаги мавжуд мактабда ўқишни ҳам давом эттиришмоқда.

— Сиҳатгоҳни шаҳардаги кўҳна даво масканларидан бири десак, адашмаймиз, — дейди биз билан суҳбатда бош ҳаким Лаъли Солиҳова. — Сабаби, у 1939 йили ташкил топган. Аввал болалар оромгоҳи, сўнгра сиҳатгоҳга айлантирилди. 1962 йилдан буён эса бу ерда асосан болаларда учрайдиган юрак қон томир касалликлари ва томоқ йўли хасталиклари даволанаяпти. 100 нафарга яқин ходимларимиз болаларнинг соғлом бўлиб кетиши учун бор билим ва тажрибаларини ишга солишади. Ҳар бир чоракда турар жойлардаги поликлиникалардан йўлланма билан жўнатилган болаларни қабул қилиб, уларни даволаш билан бирга 2 синфдан то 8 синфгача алоҳида синфларда турли фанлардан сабоқ берилади. Бу албатта ота-оналар учун ҳам катта қулайликдир. Шу боис уларнинг ўз фарзандларидан кўнгиллари тўқ.

Шуни алоҳида таъкидлаш зарурки, сиҳатгоҳда даволаш учун зарур тиббий муолажа асбоблари, янги аппаратлар мавжуд. Барча дори-дармонлар шу ернинг ўзида топилади. Яқинда электрокардиограмма хонаси учун янги чет эл жиҳозини сотиб олдик. Бундан ташқари физиотерапия хонаси ҳам замонавий асбоб-ускуналар билан жиҳозланган. Яқин орада парафин ва балчиқ билан даволаш усулларини ҳам қўлламоқчимиз. Ҳозирда болалар учун жисмоний даволаш ва уқалаш хоналари ишлаб турибди. Энг тажрибали шифокорларимиздан, 1 категорияли кардиолог Абдухалил ака Мавлонов, кардиологлардан Шавкат Мақсумов, Дилором Расулова, Мавлуда Қодировалар номини алоҳида тилга олиш мумкин. Қўли гул ҳамшираларимиздан, катта ҳамшира Маъпура Муҳиддинова, Ўктам Тўхтабоева, моҳир тарбиячилардан Виктор Иванович Юлин, Ботир ака Қодиров, Муфаррах Долимова, Дилбар Абдуллаевалар болаларни ўз фарзандларидан зиёда парваришлаб, тиббий муолажалар қилишади.

— Бу ерга келган болаларнинг таълим-тарбия олиши учун мактабнинг 22 та ўқитувчи-тарбиячилари жалб этилган, — дея сўзлай бошлади сиҳатгоҳдаги ўрта мактабнинг илмий бўлим мудири, халқ маорифи аълочиси Тўлқин ака Исмоилов. — Улар кундуз куни болаларга билим бериб, тунда ётоқхоналарда, навбати билан болалар қошида бўлишади. Шунингдек, турли хил қизиқарли машғулотлар ўтказиш ҳам улар зиммасида. Ҳар бир чоракда мактабда давомат тўлиқ бўлади. Ҳар бир синфда 15—20 нафаргача бола билим оляпти. Уларнинг халқ амалий санъатига бўлган қизиқишларини ўстириш, касб-ҳунарга ўргатиш ҳамда бўш вақтларини мазмунли ўтказиш мақсадида ҳафтада 2 марта оталиғимиздаги республика ёш ижодкорлар марказидаги тўгаракларга махсус автобусда олиб борилмоқда.

Болалар — келажагимиз. Бинобарин, эртанги келажагимиз бўлган фарзандларимиз тақдири ва камоли бугун ҳар биримизнинг саъй-ҳаракатимизга боғлиқ. Жумладан, улар соғлиғи саломатлик посбонлари бўлмиш оқ халатли шифокорлар қўлида. Буни сиҳатгоҳ ходимлари яхши билишади ва ўз бурчларини шараф билан адо этишмоқда.

«Таклиф ва мулоҳазалар» дафтарини варақлаб кўрсангиз унда битилган қайноқ қалб сўзлари дилингизни шод этади. Ушбу масканда шифо топган Нодиржон ва Нозимжон исмли болаларнинг онаси Манзура Раҳимова ҳам ўқитиб, ҳам даволаётган ажойиб шифокор ва тарбиячиларга чуқур миннатдорчилик изҳор этган. Ўтган йили 4-чоракда даволаниб, ҳозирда ҳам шифо олаётган Дилмурод Абдусатторовнинг онаси Мавлудахон ая эса қалб қўрини болаларга бахшида этаётган тарбиячи, энагалар-у ҳамширалар меҳнатига тасаннолар айтган.

Булар сиҳатгоҳ ходимлари меҳнатига берилган энг одил баҳодир. Зотан, мурғак қалб эгалари — фарзандлар саломатлигини тиклашдек олижаноб вазифа ҳаммага ҳам насиб этавермайди...

Зулфия ДЎСМУҲАМЕДОВА.

СУРАТДА: сиҳатгоҳ ҳаётидан лавҳалар акс эттирилган.

Даврон Аҳмад суратлари.

** Янги даво масканида*

«ГЎЗАЛЛИК УМРНИ УЗАЙТИРАДИ...»

Юқоридаги мисрани буюк шоир, олим, зукко инсон Умар Хайём ёзиб қолдирган эдилар. Гўзал чеҳра ҳақиқатан ҳам кишини эзгуликка, яхшиликка, олийжанобликка чорлар ва беқиёс даражадаги нодир, доно фикрлар мажмуасини яратар экан. Гўзал чеҳранинг соҳиби қалбан гўзал бўлса — бу нур устига аъло нур. Яқинда биз ана шундай гўзаллик яратувчилар масканида бўлдик. Жарроҳлик косметология бўлимига кирар эканмиз, қизларнинг шўх кулгуси диққатимни тортди. Мен уларга юзландим:

— Салом қизлар, соғлиқларингиз дурустми? Жуда шодон кўринасизлар? — дедим.

— Ҳа, бугун биз учун байрам, чунки дугонамиз гўё қайтадан туғилди, — дейишди қизлар баравари.

— Бунинг боиси нимада экан? — дедим у қизга юзланиб. Исми Муяссархон экан. Маълум бўлишича, бир асорат туфайли ёшлигидан Муяссарнинг юқори қовоқлари анча салқиб тушиб қолган ва шу сабабли кўриши анча қийинлашаётган экан, уни шу бўлимда косметологик операция қилишибди.

Биз бу бўлим ишига қизиқиб унинг мудири Алишер Қосимов билан суҳбатда бўлдик.

— Алишер Эркинович, жумҳуриятимизда ҳам ажойиб бир гўзаллик маскани — жумҳурият жарроҳлик косметология марказини очишга муваффақ бўлибсизлар. Ушбу марказингизнинг асосий иш фаолияти, вазифалари ҳақида сўзлаб берсангиз.

— Ушбу жарроҳлик косметология марказини ташкил этишимиздан мақсадимиз олижаноб: жумҳуриятимизда ва хусусан Тошкент шаҳрининг ўзида ҳам айрим одамлар туғма ёки орттирилган нуқсонлардан азобланишади. Булар бурун ва қулоқдаги, юз терисидаги, умуман киши танасидаги даволаниши мумкин бўлган нуқсонлардир. Бугунги кунда ана шундай беморларни жарроҳлик йўли билан даволашда яхши натижаларга эришаяпмиз.

— Бўлимингизда амалда қўллаш мумкин бўлган жарроҳлик операциялари ҳақида батафсил сўзлаб берсангиз...

— Бўлимимизнинг шароитлари ва имкониятларини ҳисобга олган ҳолда биз қуйидаги жарроҳлик косметологик операцияларини олиб боряпмиз. Юздаги, бўйин қисмидаги ажинларни йўқотиш, қулоқ, бурун ва танадаги айрим косметологик нуқсонларни бартараф этиш, катталашиб кетган органлар — шу жумладан кўкрак безини (аёлларда) ҳажмини кичрайтириш, турли хил жароҳатлар, ёнғин, куйиш натижасида бир-бирига ёпишиб қолган бармоқлар, жуда хунук битган терилар (тери устидаги ёмон чандиқлар, қош агар бирор бир сабаб билан чиқмай қолган бўлса уни ўрнатиш, «қуён лаб» операцияси, турли ўсмаларни олиб ташлаш, киши терисидаги туш билан чизилган турли ёзув ва расмларни йўқотиш каби жарроҳлик операцияларини бажариш имкониятига эгамиз.

— Режалаштирган ишларингиз жуда катта миқёсда олиб боришга мўлжалланган экан, шуларни амалга оширишда ким тарафдан моддий ёрдам оляпсизлар!

— Биз Республикамиз миқёсидаги хўжалик ҳисобидаги тиббий косметологик марказ тасарруфидамиз. Ҳозирга қадар давлатдан олган 2 миллион сўм ҳисобига бўлимимизни керакли асбоб-анжомлар билан, аппаратуралар билан таъминладик. Шу сабабли ҳам бизнинг бўлимимиздаги барча жарроҳлик операциялари пуллик.

— Ҳар бир операциялар учун алоҳида пул миқдори белгилангандир, албатта!

— Ҳа, операциянинг оғир кечиши, наркотик моддаларнинг ишлатилишига қараб туриб, операция жараёнидаги этапларни ҳисобга олган ҳолда пул миқдори тайинланган. Жумладан юз сатҳидаги ажинларни олиш — текислаш учун 9400 сўм, бўйиндаги ва юздаги турли чандиқларни кесиб олиб, силлиқ тери қоплаш 320 сўм ва ҳоказолар.

— Алишер Эркинович, жумҳуриятимизда кўпгина сизнинг жарроҳлик косметологик ёрдамингизга муҳтож кишилар бор. Улар сизни қаердан топа олишади!

— Марказимиз янги ТошМИнинг 8-корпус, 3-қаватида жойлашган. Биз ҳамиша хизматга шаймиз. Ниятимиз — барча гўзал бўлсин. Чунки гўзаллик умрни узайтиради, кўзни қувнатади, дунёни лоқайдликдан қутқаради.

Суҳбатдош Гулираъно МАҲМУДОВА.

** Халқ табобати*

ШУКРОНА АЙТИБ ЯШАЯПМАН

Май ойининг сўнгги кунлари эди. Ўқув йили охирлаб қолган. Эрталаб уйғониб тураман десам тасодифан чап кўкрагимда ёнғоқдек ўсимта борлигини пайқаб қолдим. Хаёлимга дарҳол ёмон фикр келди. Балки шамоллатгандирман, дер эдим. Кечгача ишда турли хаёлларга бориб ўтирдим. Эртасига шифокор қабулига кирдим. Ҳудудимиз шифокори аҳволимни текшириб кўриб, ўсма касалликлари диспансерига йўлланма ёзиб берди. Мутахассис шифокор нима дер экан? Ташхисни тасдиқлармикин ёки йўқми? Шундай саволлар миямда айланаверар, мени ёмон хаёллар қийнар эди.

Ниҳоят шифокор ҳузурига дугонам билан кирдик. Яхшилаб текшириб кўрган мутахассис кўкрагимда шиш борлигини айтиб, албатта, операция қилиш зарур, деган хулосага келди.

Операция кунигача ҳали вақт бор эди. Ҳар эҳтимолга қарши баъзи ишларни бажариш керак. Битта қоғозга кимдан нима олганман, кимга нима берганман — ҳаммасини ёзиб қўйдим. Ахир бундай касалга чалинганлар... Наҳотки?..

Менга нима бўлаётганини турмуш ўртоғим ва дугоналаримдан бўлак ҳеч ким билмас эди. Бироқ акаларим билиб қолиб, мени қаттиқ уришиб беришди. Акам мени халқ табобати шифокори Мадиёр Салоев ҳузурига олиб борди. У киши томирларимни ушлаб туриб, мени безовта қилган ҳамма нарсаларни айтиб бердилар ва бу шиш асабдан эканлигини тушунтириб бердилар.

Даволаш курси бошланди. Бир ҳафта ичида 30 миллиметр диаметрлик шиш нўхатдек кичкина бўлиб қолди. Асабларим ҳам тинчиди. Бу мўъжиза эди. Ахир бирон-бир дори-дармонсиз дарддан халос қилиш ҳақиқатан ҳам мўъжиза-ку. Ишимни давом эттиравердим. Муолажанинг иккинчи курсига қатнадим. Нўхатдек шишдан асар ҳам қолгани йўқ. Бундан ташқари буйрагим касал экан, уни ҳам даволадилар.

Халқ табобати шифокори Мадиёр Салоевга миннатдорчилик билдиришга сўз тополмайман. У кишининг ҳузурига дунёнинг турли чеккаларидан беморлар келганини кўрдим. Россия, Украина, Арабистон мамлакатлари фуқаролари шифо топганининг жонли гувоҳи бўлдим.

У кишининг муолажаси туфайли хунук дарддан фориғ бўлганим хотирамда ўчмас из бўлиб қолди. Ёруғ йўл, ёркин фикр, бир дунё яхши умид билан янги йилга қадам қўйдим. Бугун соғ-омон, оилам даврасида, турмуш ўртоғим, тўрт фарзандим қуршовида ҳозирги кунларга шукроналар айтаяпман.

Ўктамой ТОШХЎЖАЕВА,
Миробод районидаги 125-мактабнинг илмий бўлим мудири.

ЁШАРИШ ВОСИТАСИ

Олимлар қариш ва кексайишнинг олдини олишда ҳеч бир нарса бадантарбия машқларидек фойдали бўлмаса керак, деган фикрдадирлар. Жумладан, атоқли олим, доктор Кўфал улуғ кишилар бадантарбиянинг фойдасини ҳақиқий тушунишса, гимнастика машқларидан бирини ўзларига одат қилиб олишарди, дейди. Кўфал бу ҳақда изоҳ бериб, гимнастиканинг учта энг муҳим фойдаси бор: бири шуки, инсоннинг умрини узайтиради, иккинчиси, кундалик иш фаолиятларига кўмак беради ва учинчиси, уларнинг руҳини кўтаради, соғломлик, тетиклик ҳис этишлари ва асаб тугунларининг ечилиши ва ҳаётдан ҳузурланишларига сабаб бўлади, — дейди. Мунтазам ҳолда машқ қиладиган кишиларнинг турли касалликлардан вафот қилишлари эса машқ қилмайдиган кишиларга қараганда 50 фоизгача камаяди. Кўфал айниқса қарияларга юрак ва ўпка соғлиғига кафолат берадиган бадантарбия машқларидан бирини танлаш, иккинчидан унга худди тишни тозалаш сингари одатланиш, сўнг уни қатъий тарк этмасликни тавсия қилади. Ва энг яхши соғлом ва оммабоп гимнастика юришдан иборат эканлигини ҳам эслатиб ўтади. Оғирроқ бадантарбия машқларига келганда, доктор Кўфал улардан қайси бирини бошлашдан аввал шифокор билан маслаҳатлашишни тавсия қилади. Дастлаб енгил машқлар билан шуғулланиш, аста-секин уларни мушкуллаштириб бориш керак. Шундай қилинган тақдирда, болдир, сон ва оёқ мускуллари фақатгина олти ой ичида 15 ва ёки 20 йил аввалги куч-қувватини тиклашга амин бўлганлигини қайд қилади.

Доктор Кўфалнинг айтишича, бу соҳада ўтказилган текширувлардан бирида ҳатто 95 яшар қариялар ҳам баъзан машқлар қилиб, ҳатто оғир юк ҳам кўтаришган. Натижада бир йил ичида куч-қувватларини икки баробар орттиришган. Мунтазам гимнастика машқлари, дейди олим, фақатгина юрак ва ўпканинг ишини яхшилаш билан чекланиб қолмай, балки ўзлари тушуниш ва соғлиқларини сақлаб қолишларига кўмак қилади. Дарвоқе, югуриш, йўрғалаш, ўйинга тушиш ва юришнинг қайси бири бўлмасин, заифлик, дармонсизлик ва ҳолсизликка қарши курашда катта ёрдам қилади. Қандай бўлмасин мунтазам гимнастика суяк касалликлари ва баъзи бошқа беморликларнинг ҳам олдини олади. Аммо унинг энг катта фойдаси сиқилишга чек қўяди. Диққатчилик, уунобгарчилик ва асабийлашиш умрнинг эгови эканлиги ҳаммага маълум. Инсон мияси ҳам гимнастика туфайли диққатвозлик юкидан енгиллашади, бошқа томондан эса бутун баданда қон юришиб, мускул ва асаб системалари ишга тушади. Натижада маълумотларни мияга яхшироқ етказиб, яхшироқ усулда қайтариб олади. Хулоса қилиб айтганда, бадантарбия инсоннинг асаб ва мускул системаларини ишга солиш орқали мияга ҳам ўз таъсирини ўтказади.

Шунинг учун ҳам доктор Кўфал ёши улуғларни қариликка таслим бўлмасликка чорлаб, кундалик ва рўзғор ишларида мумкин қадар тетикликнинг асосий шарти яхши овқатланиш, мунтазам бадантарбия қилиш, зерикмаслик, сиқилиш ва асабийликка ем бўлмасликка чақиради.

(«Садо», «Америка овози» радиостанцияси эшиттиришлари асосида).

** Турфа олам*

Ҳалқали балиқлар

Қушларнинг ҳаётини ўрганиш, уларнинг кўчманчилик сирларини тадқиқ қилиш учун ҳалқалаш кенг расм бўлган. Балиқнинг думига ҳалқа тақиб бўлмайди. Олимлар бунинг ҳам иложини топишди. Унинг жабралари қопқоғи — ойқулоғига металл белгилар осилади. Белгиланган балиқни тутиб олган одам эса, вақт ва балиқ тутилган жой номини ёзиб, белгини ПИНРОга — Книпович номли океанография ва балиқ хўжалиги илмий текшириш институтига, Мурманск шаҳрига жўнатиши шарт.

Шу тариқа балиқларнинг сув саёҳати ойдинлашиб бормоқда.

Чуқурликда емиш борми?

Чуқур сув остида яшайдиган балиқларнинг ҳаёти жуда мураккаб кечади. Нега деганда улар доимо 250—300 метр чуқурликда, 25—30 атмосфера босим остида кун кечиришади. Уларнинг нима еб, нима ичишини билиш учун зиён-заҳмат етказмай тепага олиб чиқиш жуда ҳам машаққатли. Денгиз олабуғаси мабодо тўрга тушганида ҳам бечорага ғирт азоб, у сув остида 25—30 атмосфера босим остида бўлса, кема полубасига чиққанида 1 атмосфера босимга дуч келади. Балиқ ҳаво ютиб, шишиб кетади. Унинг оғзидан каттакон шарга ўхшаб, тўнтарилган ошқозони чиқиб кетади. Шундан кейин у қандай тирикчилик қилишини аниқлаб кўрингчи!?

Энг яқин қариндош

Инсоннинг энг яқин қариндоши — ҳайвонотлар оламида албатта — бу горилла ҳисобланади. Одамсимон маймунларнинг генетик тузилишини ўрганган биолог олимлар шундай хулосага келишди. Гориллaнинг иммунитет силсиласида «одам» генлари борлигини илмий тажрибалар тасдиқлади. Айни чоқда бу генлар шимпанзе ва орангутанда йўқ экан!

Бечора горилла ҳозир одамга айланишни хоҳлармикан? Одамзотнинг баъзи ғирт бемаза қилиқларини кўриб, маймунлигига шукр қилаётган бўлса ҳам ажаб эмас.

Муттаҳам қуш

Шимолий денгизда яшовчи поморник — йиртқич чорлоқ қароқчилик билан кун кечиради. У тундрадаги қушларнинг ошёнини бузади, болаларини олиб қочади, юввошгина оқ чорлоқларнинг оғзидаги ўлжасини юлиб олади. Айниқса, у митти моевка чорлоқлари тўдасини ҳеч тинч қўймайди. Мабодо уларнинг биттаярмтаси сал оғирроқ учаётган бўлса дарров тўдадан ажратиб олиб, қува кетади. Қуш бечора нафаси ичига тиқилиб, охири тутиб ютган балиғининг бир қисмини чиқариб ташлайди. Агар чорлоқлар сувда ўтирган бўлса қанотлари билан уларни уриб, учишга мажбур қилади ва ўзининг қурбонини танлайди.

Балиқчилар поморникни «миршаб» деб аташади. Баъзилар эса муттаҳам деб ном қўйишган. Ўзгалар ҳисобига кун кўрадиган қанотли бойваччага жуда мос келади бу ном.

Бир нарсага ҳайрон қолади киши: табиат бунча оқил бўлмаса! Қайси оламни яратган бўлса уларда тентагу доно, ҳалолу ҳаром, меҳнаткашу муттаҳами бор: одамлар орасида ҳам, даррандалар орасида ҳам, паррандалар орасида ҳам, сув ости жониворларида ҳам. Тўртала оламнинг ҳеч бири-биридан фарқи йўқ!

Турсун АБДУЛЛАЕВ тайёрлади.

Ислом КАРИМОВ:

Жиноятчиликнинг авж олаётганлиги халқимизни катта ташвишга солаяпти.

Шунинг учун ҳозир Ўзбекистоннинг бу иллатга қарши кураш дастури устида ишлаяпмиз. Одам ўлдириш, талон-тарож қилиш, ўғрилик, порахўрлик, чайқовчиликнинг ҳар қандай кўринишига барҳам бериш чораларини кўрамиз. Бунинг учун аввало қатъий интизом талаб этилади.

Халқ очликка, ночорликка, ҳамма нарсага чидаши мумкин. Лекин, билиб қўйинглар, адолатсизликка чидамайди!

** Осойишталигимиз посбонлари фаолиятидан*

СЕРТАШВИШ БИР КЕЧА-КУНДУЗ...

Очиғини айтганда, 27 январь эрталабдан бошланган рейднинг шу куни қандай ўтиши нафақат суратчимиз Андрей Пишненко билан менга, балки унинг барча қатнашчиларига ҳам қоронғу эди. Фақат ички ишлар бошқармасининг ҳар бир ходимидан зийраклик, ишга катта масъулият билан ёндошиш каби фазилатлар кутилиши аён эди, холос.

Шуни айтиш керакки, Тошкент шаҳар ички ишлар бош бошқармасининг бошлиғи, милиция генерал-майори Комилжон Ғофуровнинг режаси асосида бундай тадбирнинг ўтказилаётганлигини, айниқса, Президентимиз И. Каримовнинг шахсан кўрсатмалари боис жиноятчиликка қарши курашни кучайтириш бўйича қўшимча кучлар ташкил этилиб мард, ўз ишининг уддабуронлари бўлган йигитлардан ҳар кеча-кундузда уч сменада рейдлар уюштириш йўлга қўйилганлиги кундан-кунга ижобий самара бераётганлигини ҳам билардик.

Халқимиз «Бузоқнинг югургани сомонхонагача» деб бежиз айтишмаган. 27 январь куппа-кундузи Рисовий бозори яқинидаги Фарғона кўчасида 1958 йилда туғилган шахс Андижондан Тошкентга келган фуқаронинг бошидаги қимматбаҳо телпагини юлиб олиб қочиб қолди. Шу заҳотиёқ Миробод райони ички ишлар бошқармасининг тезкор гуруҳи аъзолари шу жойга етиб келишиб, мазкур талончиликни амалга оширган, ҳеч қаерда ишламайдиган шахсни қўлга олишди. Телпак ўғрисининг ҳолига маймунлар йиғлаётгани сир эмас. У энди қонун олдида қилган жинояти учун жавоб беради. Телпак ўғриси қўлга олингандан сўнг бироз вақт ўтгач Чилонзор даҳасида яшовчи шахсни пичоқлаб, қочиб кетган улфатдошларнинг бири шаҳар ички ишлар бошқармаси жиноят қидирув бошқармаси вакиллари томонидан ушланди. Маълум бўлишича, улфатлар кайфи ошгач ўзаро жанжаллашиб қолган, «мушт турганда, муомалага нима бор» қабилида иш тутганлар ва уй эгасини пичоқлаб қочиб қолишган. Калаванинг учи топилди. Қўлга олинган жиноятчи, илгари ҳам судланган шахс бўлиб чиқди. Ҳозир унинг шеригини қидириш ишлари давом этмоқда.

Шу куни кундузи Собир Раҳимов район ички ишлар бошқармаси жиноят қидирув бўлими ходимларининг ҳам «иши барори»дан келди. 1992 йилнинг апрель ойидан қидирилаётган, Умар Хайём кўчаси, 30-хонадонда яшовчи Баҳром Ғуломов Эски шаҳардаги чойхонада ўртоқлари билан карта ўйнаб ўтирганида қўлга олинди. Шунингдек, Абдумалик Қосимов ҳам ўтган йилнинг август ойидан бери тутқич бермай юрган эди, шу куни ўз уйида ушланди. 1973 йилда туғилган Баҳром мактабдан магнитофон ўғирлашда айбланган. Эндигина 16 ёшга тўлиб катта ҳаётга илк қадамларини қўяётган Абдумалик эса «ВАЗ 2106» маркали машинанинг ғилдирагини ўғирлаб, қилмишига яраша жазо олишдан қочиб юрган эди. Шунга айтишар экан-да «кўза кунда эмас, кунида синади» деб.

Глинка кўчасидаги тақсимот кеч соат саккизда бўлди. Унда дастлаб 26 январь тунги соат 23 дан 08 дақиқа ўтганда Акмал Икромов районидаги 11-дўконга тушган ўғрини ушлашда чаққонлик ва ҳушёрлик кўрсатган катта лейтенант Д. Огай, милиция ходимларидан Х. Раишев, О. Саитхонов, С. Манушев ва ҳайдовчи Қ. Жуматевларга шаҳар ички ишлар бош бошқармаси бошлиғи буйруғига асосан 2000 сўмдан мукофот пули топширилди.

Тақсимотни олиб борган Тошкент шаҳар ички ишлар бош бошқармаси бошлиғининг биринчи ўринбосари Турсунхон Худойберганов тунги энг муҳим вазифаларни бажаришда милиция ходимларининг ватанга муҳаббат ҳисси кучли бўлишини, улардан мардлик, чаққонлик, фидойилик талаб этилишини таъкидлаб ўтди. Шу куни тақсимотда Қозоғистон Республикаси ички ишлар бошқармаларидан келган бир гуруҳ вакиллар ҳам қатнашди. Улар Ўзбекистон Республикаси ички ишлар ходимлари иш тажрибасини ўрганишга келган эканлар.

Тақсимотдан сўнг, ҳамманинг ўз постларига тарқалишига рухсат этилди. Биз ҳам Собир Раҳимов райони ички ишлар бошқармаси бошли-

ғининг жамоат тартибини сақлаш бўйича ўринбосари, милиция подполковниги Исмат Раҳимов билан тунги операцияни ўтказиш учун йўл олдик.

Дастлаб район ички ишлар бошқармаси бошлиғи, милиция полковниги Бахтиёр Сидиқов билан бироз суҳбатлашдик.

— Районимизда 48 та участка, 2 та шаҳар милиция бўлими бор. 400 га яқин ходимларимиз аҳоли тинчлигини сақлаш учун кунни тунга улаб меҳнат қилмоқда. Яқинда иккита гуруҳ жиноятчиларни қўлга олдик. Улар 1992 йил давомида узлуксиз равишда хонадон ва корхоналарда ўғирлик қилиб келишган. Уларни қўлга олишда маҳалла фаолларининг ҳам хизмати катта бўлди... Шунинг учун бундан кейин ҳам маҳаллалар билан алоқамизни мустаҳкамлашни ўйлаяпмиз. Милициянинг замонавий техникаси етарли бўлмаган бугунги кунда ҳар қандай ижобий йўлни қидириб ишимизда ўзгариш ясашга ҳаракат қиламиз.

● Тунги соат 22 ларда район ҳушёрхонасида бўлдик. Келинг, шу кунги ҳушёрхона «меҳмонлари»дан айримлари билан сизларни таништириб ўтайлик. Юнусободлик Сайфулла Ражабов, Андрей Шаталов, чилонзорлик Александр Клебов, С. Раҳимов районидан Алексей Денисов, Бахтиёр Душановлар бугун ҳушёрхонага «ташриф» буюришган эканлар. Қоровулдан тортиб дуппа-дуруст жойда ишлайдиган турли ёшдаги фуқаролар. Улар кимнингдир отаси, кимнингдир фарзанди. Бошқача қилиб айтганда боласи насибасидан юлиб ҳушёрхонада дам олувчи ота билан билаги кучга тўлиб, ота-онасига заррача нафи тегмаётган ўспиринлар. Шу куни эрталабгача 15 нафар шу каби кишилар ҳушёрхонага қадам ранжида қилишди.

Ҳушёрхона бошлиғи милиция майори Жамол Сулиевнинг гапларига қараганда жамоат жойларидан ўта маст ҳолда келтирилган бундай шахслар узоғи билан бир сутка, бўлмаса 4—5 соат «меҳмон» бўлишар экан. Бу ерда кўрсатилган ёрдам ва ушлаб турилгани учун улардан борйўғи 15 сўм жарима олинар экан, холос.

● Абдураҳмонов кўчасидан Талабалар шаҳарчасига келаётиб 3-ротанинг 3-взвод давлат автомобиль назоратчилари катта сержантлар Ҳамид Серсенов ва Бозорбой Кенжабоевларнинг «Ф 35—29 ТН» номерли енгил автомашинани ушлаб турганлигининг устидан чиқиб қолдик. 1968 йилда туғилган, отасининг эркаси бўлган А. Бурхоновнинг машина бошқариш ҳуқуқига эгалик бирорта ҳужжати бўлмасада, уни ҳайдаб келаётганда тўхтатилган экан. Бу каби бировнинг машинасини бошқариб, Давлат автомобиль назорати ходимлари томонидан шу куни ушланганлар Қорақамишдаги «Фарғона» кафеси олдида ҳам учради. Кўриниб турибдики, кўчада рулни бошқараётганларнинг ҳаммаси ҳам ҳайдовчи эмас экан.

Исмат Ниғматович ва бизни олиб юрган шофёр, милиция катта сержанти Маҳмуд Дадабоевлар билан биргаликда Талабалар шаҳарчаси, Шифокорлар шаҳарчасидаги бўлимларни, «Маданият» деб номланувчи ДАН постини ҳамда бутун Собир Раҳимов райони ҳудудини тунги соат 2 ларгача айланиб чиқдик.

● Катта лейтенант Саъдулла Исматов ва сержант Орифхон Почаевлар шу куни оқшомда жа-

моат тартибини сақлашда сира тиним билмади. Чайқовчиликни ўзига касб қилиб олган кишининг ярим тунда ҳам уйқуси келмас экан. Эртага Тошкент бозорида устама нарх билан сотилиши лозим бўлган мол-буюмларни мўмай нархларда пуллаш юнусободлик Зоҳиджон Зокиров билан Чилонзор даҳасидаги кўп қаватли уйларнинг бирида истиқомат қилувчи Рўзиохун Рўзиевларга насиб этмади. Улар Бишкекнинг «Спартак» бозоридан не-не фойдаларни кўзлаб олиб келаётган кўйлак, шарф, пайпоқ, болалар кийим-кечаклари ва курткалар ўз вақтида ушлаб қолинди.

● Тунги соат 3 ларда бир эмас, икки қизни ўз машинасида сайрга олиб чиққан Комилжон Йўлдошев ҳам ҳушёр милиционерлар томонидан шубҳали одам сифатида ушланиб, С. Раҳимов райони ички ишлар бошқармасига олиб келинди. Комилжонку ўзининг айбини англаб олар. Аммо ўзларини Оля ва Гуля, деб таништирган қизлар шаҳримиз йигитлари қаддини бир умр эгиб қўйишига шубҳамиз йўқ. Ўзини соқов қилиб кўрсатган Оля бинойидек гапирар экан. Гуля эса 1968 йилда туғилган, Ҳамза райониддаги Алиев кўчасида яшовчи Барно Қулманова эканлигини бинойидек ёзиб берди. Йигитларни ром қилиб бузуқлик гирдобига шўнғиётган Оля Бисова 1969 йилда туғилган, Юнусобод даҳаси, 4 мавзедаги кўп қаватли уйлардан бирида яшаши ҳақида ёзма кўрсатма берди. Улар берган манзилгоҳ қанчалик тўғри — бу номаълум. Ҳар икки қиз ҳам ҳеч қандай ҳужжат кўрсата олмаганлигини назарда тутсак, машинали учар йигитларнинг улардан нарироқ юргани дурустлигини маслаҳат берардик.

● Шу куни тунда Яккасарой райони ички ишлар бошқармасига «Ҳосилот» меҳмонхонаси олдидан Тошкент вилоятида яшовчи кишининг «ВАЗ—2101» маркали енгил автомашинасини номаълум шахс олиб қочганлиги ҳақида хабар берилди. Зудлик билан қилинган ҳаракат зое кетмади. 1968 йилда туғилган машина ўғриси ушланди.

● Тошкент шаҳар ички ишлар бошқармасига Чилонзор даҳасида яшовчи, 1947 йилда туғилган 2-депода ишлаб келган шахснинг ўз уйидан жасади топилганлиги ҳақида хабар келди. Боши шикаст еб, ажалидан беш кун бурун ёруғ оламдан кетган бу кишининг қотили қилни қирқ ёришга қодир жиноят қидирувчиларимиз томонидан ўз вақтида қўлга олинди. У 1957 йилда туғилган «Чайка» ширкатида шофёр бўлиб ишловчи кишидир. Албатта жиноят жазосиз қолмайди.

Шуни алоҳида таъкидлаш керакки, Тошкент шаҳар ички ишлар бошқармасининг ўз ишига сидқидилдан ёндошаётган, жасоратли ходимлари куюнчаклик билан ишламоқда. Буни 27 январда рўй берган жами 57 та жиноий ишнинг 47 таси худди шу куни очилгани ҳам кўрсатиб турибди. Бу кўрсаткич эса жуда юқори — 82 фоизни ташкил қилди. Бундан ташқари тонг отгунча мижжа қоқмай бир кунлик рейднинг қанчалик машаққат ва бардош талаб этишини ўз кўзимиз билан кўрдик. Шундан сўнг беихтиёр «офарин сизга, осойишталигимиз посбонлари», деб юборасан киши.

Эркин ЭСИРГАДИЕВ.

СУРАТЛАРДА: тунги махсус тадбирга чиқиш олдидан тартиб посбонларига навбатдаги вазифалар уқтирилмоқда; бу галги кундалик рейд пайтида ушланган жиноятчилар, мусодара этилган моллар.

Андрей Пишненко суратлари.

Тонг отар пайти. Икки нафар киши шаҳримиздаги Ефимов кўчасида жойлашган хонадонларнинг бири атрофида гирди-капалак бўлиб, чор-атрофга безовта назар ташлашарди. Афтидан атрофда ҳеч кимса йўқлигига ишонч ҳосил қилишди чоғи, ҳовли томон шўнғишди.

Улардан бири пойлоқчилик қилиб эшик ташқарисида қолиб, иккинчиси ичкарига кириб кетди.

Хиёл ўтмай қадам товуши эшитилди. Пойлоқчи ҳушёр тортиб ичкарига қараб ўз шеригини кўрди. У пойлоқчига буюмларни узатар экан, изоҳлади: «Бу «олимпика» ва «вино наборлари» экан. Уй эгалари айни уйқуда эканлар, сезишмади. Қани энди кетдик».

Икковлон ташқарига ошиқдилар. Қуритиш учун симга осиб ёйиб қўйилган кийимлар олдидан ўтишар экан, улардан бири таққа тўхтаб қолди. У симдаги болалар ползунка — иштончасини кўрган заҳотиёқ нияти бузилганди.

— Нега тўхтаб қолдинг, юрсанг-чи тезроқ, — безовталанди «пойлоқчи»си.

— Жим, — деди иккинчиси кўрсаткич бармоғини лабига босиб. Сўнгра иштончаларнинг бирини бошига кийиб олган эди, ниқоб бўлди-қолди. У ниқобда ҳаммаёқни бемалол кўрарди.

— Вей, — деди у шеригига юзланиб, хурсандчилигини яширолмай. — Буниси жуда зўр бўлди-да. Ушла, сен ҳам кийиб ол. У шундай дея иккинчи «иштонча»ни итқитди.

Ҳаш-паш дегунча ниқобли босқинчиларнинг бири қирқма милтиқ, иккинчиси пичоқ билан қуролланиб, хонадонга киришди. Эшикнинг ногаҳон ғийқиллаши ўғриларнинг жаҳлини чиқарди.

Бироқ хонадон соҳиби ёғсираган эшикнинг ғийқиллашию оёқ товушидан уйғониб кўзини очди.

— Ўнгимми ё тушимми? — У кўзини уқалади. Лекин унинг қаршисидаги ниқобли босқинчи милтиқни уй эгасига ўқталиб туриб 50 минг сўм пул, олтин буюмларини оёғи остига келтириб ташлашни буюрди.

— Кечирасан, оғайни, — деди хонадон соҳиби ўзининг ҳаяжонини билдирмасликка уриниб, — топган-тутганимиз ўзимизга учма-уч аранг етяпти. Умуман, яшаш шароитимиз яхши эмас. Эллик минг тугул 10—15 мингни ақалли тушимда ҳам кўрмаганман...

** Қилмиш-қидирмиш*

НИҚОБЛАР ЙИРТИЛДИ

— Дийдиёйингни бас қил! Ҳали мени лақиллатмоқчимисан? Мана энди ўзингдан кўр!

Босқинчи милтиқ оғзини шартта ухлаб ётган 6 ёшли болакайга қаратди. Шу пайт соҳиба ҳам уйғониб, бўлаётган воқеани кўргач, кўрпа тагида титраб-қақшаб ётарди. Болажонига милтиқ ўқталганини кўрди-ю, қичқириб юборди: «Йўқ, боламга тегма!».

— Мана ол! — Уй соҳибаси қулоғидаги қимматбаҳо зирагу тақинчоқларини босқинчига отди. Бу пайт пичоқли босқинчи қўшни хонага кириб уй эгасининг онаси қулоғидаги тақинчоқларини ечиб олаётганди.

— Жой-жойингдан қимирлама, акс ҳолда отиб ташлайман! — ўшқирди босқинчи. Сўнгра у шкафу сервантдаги буюмларни титкилаб, яроқлиларини ўртага тўплай бошлади.

Уй соҳиби аста қўзғалиб, ўрнидан тура бошлади. Буни кўрган босқинчи қўрқитиб қўймоқчи бўлиб, осмонга ўқ узди ва қичқирди: «Тўхта, отаман!»

Пичоқли босқинчи, икки ҳатлаб шериги олдида пайдо бўлиб: «Отма», — дея қичқирди ва шериги қўлига бир уриб милтиқни туширмоқчи бўлди. Босқинчининг кўрсаткич бармоғи милтиқ тепкисида экан, ўқ отилди, милтиқ полга тушди. Ўқ милтиқли босқинчининг оёғининг болдир қисмини тешиб ўтганди.

— Вой, галварс-ей, нима қилиб қўйдинг! — деди у, сонини чангаллаганча.

— Бўлар иш бўлди. Анови буюмларни ол, кетдик, — деди шеригига пол ўртасидаги уйиб қўйилган буюм, кийим-кечакларни кўрсатиб.

Ниқобли босқинчиларнинг бири қўлга киритилган ўлжаларни кўтариб ўзини ташқарига урди. Иккинчиси оқсай-оқсай шериги кетидан йўл олди.

Уй эгалари қўрқа-писа қўшни хонага чиқишганда полда ётган қирқма милтиққа кўзлари тушди. Қон томчиларини кўришди. Дарҳол Миробод район ички ишлар бошқармасига сим қоқишди. Зудлик билан етиб келган жиноят қидирув бўлими ходимлари, экспертлар таланган хонадонни кўздан кечириб, қон изларидан намуна олишди. Барча далилий буюмлар экспертизадан ўтказилди. Босқинчилар томонидан 6796 сўмлик буюм ўмариб кетилгани аниқланди. Миробод район ИИБсининг жиноят-қидирув бўлими ходимларини яна бир машаққатли иш кутмоқда эди.

Тинимсиз меҳнатлар, уйқусиз тунлар ўз самарасини берди. Ниқобли босқинчилар бошқа ишни амалга оширолмай қолдилар. Тартиб посбонлари уларни ушлаб, ниқобларини йиртиб ташлашди. Мана, ниқобли босқинчилар ким экан: Бахтиёр Исломов — 1967 йил туғилган. Маълумоти 10 синф. 1985 йилда Ленин район суди томонидан қароқчиликда, ўғриликда ва уловни ҳайдаб қочганликда айбланиб 5 йил қамоқ жазосига маҳкум этилган. Ҳеч қаерда ишламайди. Юсупжон Умаров — 1964 йилда туғилган. Оилали, 216-мактабда дурадгор. 1983 йилда Ҳамза райони халқ суди томонидан ўғриликда айбланиб 3 йилу 6 ой муддатга қамалиб чиққан. Мана уларнинг ўтмишидаги қисқача ҳаёт йўллари. Қилмиш-қидирмиш деганларидек шоввозлар ҳеч бир жиноят жазосиз қолмаслигини ўйламабдилар.

Район халқ судининг судьяси М. Мирпўлатов раислигида томонлар, оқловчилар иштирокида бу жиноий иш кўриб чиқилиб Бахтиёр Исломовни 10 йил, Юсупжон Умаровни эса 9 йил озодликдан маҳрум этиб уларга тегишли мол-мулкни мусодара қилишга, жабрдийда А. Турғунов фойдасига 6726 сўм ундириб берилиши ҳақидаги ҳукм ўқиб эшиттирилди. Ҳукм ўз кучида қолди.

Холмуҳаммад МЎЙДИНОВ.

** Ҳукм ўқилди*

БАРОРИДАН КЕЛМАГАН «ОВ»

«Ўрганган кўнгил ўртанса қўймас» нақли замирида олам-олам маъно бор экан. Бўлмаса, эндигина 22 баҳорни кўриб ҳаётга аста қадам ташлаб келаётган, билаги кучга тўлган, бутун келажаги олдинда бўлган Азим шу қисқа умри давомида учинчи марта жиноятга қўл урармиди!

Кейинги пайтда шаҳримиздаги отчопар бозорида чўнтаккесарлар анча кўпайиб қолди. Ахир одамнинг жонидан бошқа ҳамма нарсани топиш мумкин бўлган бу бозорга ҳар доим пулдорлар нархи осмонда бўлган ноёб хориж молларини харид қилишга келишади-да. Азим ҳам дам олиш кунларидан бирида бозорга «ов»га чиқиб «қулай» пайтни пойлаб айланиб юрарди. Ногаҳон унинг кўзи фуқаро Мадаминовнинг сумкасига тушди. У усталик билан сумкани очиб ундан ичида 3694 сўм пули бўлган ҳамённи олдию энди жуфтакни ростлайман деб турган пайтида ҳушёр милиция ходимлари томонидан ушланди.

Тошкент шаҳар, Чилонзор район судида А. Сағатов раислигида ўтган суд мажлиси Азим Исмоиловнинг бундан аввал ҳам икки марта ўғирлик қилгани учун Тошкент шаҳар Яккасарой район суди ва Тошкент вилоят Қибрай суди томонидан ҳукм қилиниб жазони ўтаб чиққанлиги, шунга қарамай ўзига тегишли хулоса чиқармаганлиги сабабли уни 2 йилга озодликдан маҳрум этиш ҳақида ҳукм чиқарди. У энди жазони қаттиқ режимли ахлоқ тузатиш меҳнат колониясида ўтайди.

Забиҳилло МУҲАММАДЖОНОВ.

Муҳаррир Эркин ЭРНАЗАРОВ.

ТИЖОРАТ

Ташкилотлар, корхоналар ва кооперативларнинг раҳбарлари диққатига!

«ШАРҚ» НАШРИЁТ МАТБАА КОНЦЕРНИ

идора китоблари, ҳар хил ён дафтарчалар, китобча ҳолига келтирилган босма иш қоғозлари, конспектлар ёзиш учун дафтарлар ва бошқа қоғоз маҳсулотларини

ТАЙЁРЛАБ БЕРАДИ ВА СОТАДИ

Маҳсулотлар олдиндан ҳақ тўлаш шартларида ва нақд пулга сотилади. Қуйидаги манзилга мурожаат қилинсин: Ленинград кўчаси, «Шарқ» нашриёт матбаачилик концернининг хизмат биноси.

Маълумотлар олиш учун телефонлар: 33-58-72, 33-50-70, 33-84-78, 33-80-07, 33-90-50.

Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси Иссиқлик физикаси бўлимининг тажриба ишлаб чиқариш-ихтисослаштирилган конструкторлик бюроси

ТУГАТИЛАДИ.

Даъволар эълон чиққан кундан бошлаб бир ой давомида қуйидаги манзилда қабул қилинади: 700090, Тошкент шаҳри, Яккасарой райони, Краснодон кўчаси, 10-уй. Телефонлар: 55-45-30, 54-84-87.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ НОДИР МЕТАЛЛАР ДАВЛАТ ҚОМИТЕТИГА

ДОИМИЙ ИШГА

чиқарилаётган маҳсулот таннархини ҳисоблаб чиқиш ва нарх-навонинг ҳосил бўлиши сингари масалаларни чуқур биладиган ҳамда рангли металлургия ва тоғ-кон саноати корхоналарида ишлаш тажрибасига эга бўлган ИҚТИСОДЧИ ва ТАЖРИБАЛИ МОЛИЯЧИ

КЕРАК

Қуйидаги манзилга мурожаат қилинсин: Тошкент шаҳри, Туркқўрғон тор кўчаси, 26-уй. **Телефонлар: 48-04-11, 48-27-48.**

ДОИМИЙ ИШГА

муаллифлик ҳуқуқи билан таниш ва корхонадаги амалий иш тажрибасига эга бўлган ҳамда ўзбек ва рус тилларини биладиган МАЛАКАЛИ ҲУҚУҚШУНОС; матбаа ускуналаридан хабардор бўлган МЕХАНИК-МУҲАНДИС

ТАКЛИФ ЭТИЛАДИ

Қуйидаги манзилга мурожаат қилинсин: Тошкент шаҳри, Буюк Турон кўчаси, 41-уй. **Телефон: 33-80-83.**

Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика институти томонидан **Холдоров Худойберди** номига берилган III 400002 номерли йўқолган

ДИПЛОМ **БЕКОР ҚИЛИНАДИ**

Ўзбекистон Фанлар академиясининг Ўсимлик моддалари кимёси институти жамоаси меҳнат ва Улуғ Ватан уруши фахрийси

Зуҳриддин НАЗАРОВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

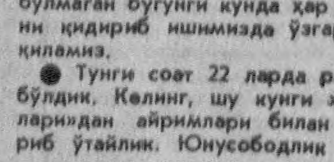

МУАССИСЛАР: Халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгаши ва «Тошкент оқшоми» журналистларининг жамоаси

Тошкент оқшоми

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: 700000, ГСП, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32-уй.

Шанба ва якшанбадан ташқари ҳар куни ўзбек тилида чиқади.

ТЕЛЕФОНЛАР: хатлар — 33-29-70, 32-53-79; эълон ва тижорат хабарларини жойлаштириш масалалари бўйича 32-81-42, 32-55-34, 33-56-67.

Эълонлар ва тижорат хабарлари аниқ ва тўғрилиги учун жавобгарлик уларни берган ташкилот ва шахслар зиммасидадир.

Ўзбекистон Республикаси «Шарқ» нашриёт-матбаачилик концернининг босмахонаси.

■ Нашр кўрсаткичи 64690 ■ Босмага бериш вақти 11.30 ■ Босмага берилди 11.20. Буюртма Г—67 ■ 1 2 3 4 5 6